

REFERAT Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget d. 08-10-2024

Møtedato Tirsdag d. 08. oktober 2024 kl. 16:00

Møtested Else Marie Jakobsen

Indholdsfortegnelse

Møtedokumenter.....	3
Behandling av utvalgssak.....	43
Godkjenning av innkalling til møtet 08.10.24.....	44
Vurdering av utvidet fritidsklubbtilbud i helgene.....	46
Høring Inntaksmodell for videregående skole i Agder.....	59
Møteplan for 2024/25.....	61
Høringssvar: Fireårig tilbudsstruktur for videregående skoler i Agder – skoleåret 2025/26 – 2027/28.....	63
Delegerte saker.....	69
Meldingssaker.....	70
Referatsaker.....	71

Sak .: Møtedokumenter

Vedlegg

Komplett innkalling: Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget (08.10.2024)

Møteinnkalling Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget

Møtedato: 08.10.2024 kl. 16:00

Møtested: Else Marie Jakobsen

Arkivsak: 2023027810

Eventuelt forfall må meldes snarest til tlf. eller e-post
Ole.Martin.Kyllo@kristiansand.kommune.no. Vararepresentanter møter etter innkalling
fra møtesekretær.

Kristiansand, 04.10.2024

Henriette Klemo-Hjemdal
Leder i utvalg
Sign.

Ole Martin Kyllo
møtesekretær

Saksliste

Behandling av utvalgssak

56/24 Godkjenning av innkalling til møtet 08.10.24	3
57/24 Vurdering av utvidet fritidsklubbtilbud i helgene	4
58/24 Høring Inntaksmodell for videregående skole i Agder	18
59/24 Møteplan for 2024/25	39

Delegerte saker

Meldingssaker

Referatsaker

KOMMUNIKASJON OG INNBYGGERDIALOG
Frivillighet og medvirkning

Kristiansand
kommune

Dato 4. oktober 2024
Saksnr.: 2023027810-151
Saksbehandler Ole Martin Kyllø
Godkjent av

Saksgang
Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget

Møtedato
08.10.2024

Godkjenning av innkalling til møtet 08.10.24

Forslag til vedtak

[Innkallingen er godkjent](#)

KULTUR OG INNBYGGERDIALOG
Kultur og fritid

Kristiansand
kommune

Dato 9. september 2024
Saksnr.: 2022038262-26
Saksbehandler Stein Tore Sorthe
Godkjent av Camilla Jarlsby
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang

Kultur- og idrettsutvalget
Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget
Helseutvalget
Oppvekstutvalget
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

26.09.2024
08.10.2024
15.10.2024
15.10.2024
23.10.2024
30.10.2024

Vurdering av utvidet fritidsklubbtilbud i helgene

Forslag til vedtak

1. Bystyret er enig i at det ikke skal omdisponeres ressurser fra fritidsklubbtilbudet mandag-fredag for å prøve ut eller etablere et kommunalt fritidsklubbtilbud på lørdager.
2. Eventuell tilførsel av økonomiske ressurser for å prøve ut eller etablere kommunalt fritidsklubbtilbud på lørdager blir vurdert i forbindelse med den årlige rulleringen av økonomiplanen.
3. Dersom økte ressurser blir tilgjengelig, støtter bystyret at fritidsklubb på lørdag bør prøves ut i ett eller to lokalområder i en tidsbegrenset periode, før det eventuelt rulles ut i stor skala på alle 14 lokasjoner. Evaluering av en eventuell utprøving legges fram for kultur- og idrettsutvalget.
4. Temaplanen, vedtatt av bystyret i november 2022, skal være retningsgivende og styrende for driften og utviklingen av det kommunale fritidsklubbtilbudet. I tråd med temaplanen skal ungdomsmedvirkning stå sentralt i utviklingsarbeidet, innenfor de vedtatte økonomiske rammene.

Sammendrag

I møte 29. mai i år ba bystyret om at administrasjonen utarbeidet en sak om utvidet fritidsklubb i helgene. I tillegg til en kostnadsberegning skulle det vurderes mulighet for samarbeid med frivillige. Foreldre og foresatte skulle tas med på råd og det skulle også kostnadsberegnes universell utforming av kommunens bydelshus og aktivitetsklubber.

Fritidsklubbene er den nest største fritidsaktiviteten for ungdom i Norge, etter den organiserte idretten. Undersøkelser peker på en tendens til at unge med relativt få sosioøkonomiske ressurser bruker klubbene mer.

I mai 2021 vedtok daværende kulturutvalg å prioritere utvidelse av fredagstilbudet framfor å starte med fritidsklubb på lørdag. I november 2022 vedtok bystyret en Temaplan som er det viktigste styringsverktøyet for driften og utviklingen av kommunens fritidsklubbtilbud. Den vedtatte temaplanen angir *medvirkning* som det bærende og sentrale elementet i drift og utvikling av fritidsklubbene.

Å utvide fritidsklubbtilbudet ved at frivillige overtar oppgaver fra kommunalt ansatte er ikke i tråd med nasjonal og lokal frivillighetspolitikk. De kommunale fritidsklubbene er en kompetansebedrift hvor kontinuitet, forutsigbarhet og relasjonsbygging står helt sentralt. Dersom frivillige skal overta, kan det medføre en reduksjon av den faglige kvaliteten på tilbudet. Økt samarbeid med frivillige krefter må foregå innenfor noen fastsatte rammer.

Ungdommens bystyre mener at å holde åpent på lørdager ikke må gå på bekostning av åpningstidene i hverdager og fredager. En spørreundersøkelse blant foreldre/foresatte viser omtrent samme holdning. 74 % mener det ikke er behov for lørdagsåpent, eller at det i så fall ikke må gå på bekostning av tilbudet på hverdager og fredagskvelder.

En prøveordning med lørdagsåpen ungdomsklubb i ett lokalområde vil koste fra kr 235 000 til 425 000 per år avhengig av sted, om det skal være åpent på ettermiddag eller kveld og antall timer åpningstid. For begge de to anbefalte klubbene vil en prøveordning koste fra kr 555 000 til 745 000 per år. Et lørdagstilbud for ungdom i regi av alle de kommunale fritidsklubbene i 13-14 lokalområder vil ha en årlig kostnad på minimum 4 millioner kroner.

Med et totalt areal på snaue 6000 m2, vil totalkostnaden for å oppgradere alle fritidsklubblokalene til forskriftsmessig universell utforming bli rett i overkant av 27,7 millioner kroner (inkl. mva.).

I en utfordrende økonomisk situasjon er det for Kommunedirektøren viktig at ressursene som kommunen rår over, brukes der hvor lokalsamfunnet kan få størst effekt og nytte av tjenestene som produseres. Dette sikres blant annet med at utviklingen av tilbudene og nødvendige prioriteringer, i all hovedsak er basert på oppdatert kunnskap. Forholdsvis nylig er det innhentet kunnskap som tilsier at administrasjonen, i likhet med ungdommens bystyre, ikke anbefaler å omprioritere fritidsklubb-ressurser fra ukedager til lørdag.

Kommunedirektøren har tillit til kompetansen i kommunens fagmiljø, og at det innenfor vedtatte budsjетtrammer foregår et systematisk arbeid med å utvikle tjenestene, både med hensyn til innhold, driftsmodeller, kvalitet og kvantitet. I tråd med vedtatt temaplan skal ungdomsmedvirkning være det sentrale omdreiningspunktet i utviklingsarbeidet.

Vedlegg: ingen

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Ved behandlingen av svar på et verbalvedtak om forebyggende ungdomsarbeid i bystyrets møte 29. mai 2024 (sak 67/24), ble det fattet følgende vedtak:

1. Bystyret tar redegjørelsen til orientering.
2. Formannskapet ber administrasjonen, i forkant av høstens budsjettarbeid, om å utarbeide en sak for et utvidet fritidsklubbtilbud i helgene. Saken bør, i tillegg til en kostnadsberegning, inneholde en vurdering av muligheter for et samarbeid med de frivillige organisasjoner i bydelene. Foreldre og foresatte tas med i gruppen som arbeider med mulige utvidelser i fritidsklubbens åpningstider.
3. For at alle barn og ungdom skal kunne benytte seg av tilbudet, må det i kostnadsberegningen også få en oversikt over universell utforming av kommunens bydelshus og aktivitetsklubber.

For å svare på bestillingene i vedtakets punkt 2 og 3, redegjør administrasjonen i denne saksutredningen for de ulike aspektene i denne rekkefølgen:

- Tidligere relevante bystyrevedtak
- Bekrivelse av dagens kommunale fritidsklubbtilbud for ungdom
- Samarbeid med frivillige organisasjoner
- Lokaler for fritidsklubb og universell utforming
- Dialogen med ungdommens bystyre
- Spørreundersøkelse blant foreldre
- Kostnadsberegning – økonomiske konsekvenser

Tidligere relevante bystyrevedtak

Ved rullering av økonomiplanen i desember 2020 utvidet bystyret budsjettrammen til Kultur og innbyggerdialog med kr 800 000 til «Utvidet åpningstid fritidsklubbene», og daværende kulturutvalg fikk seg forelagt en sak 5.5.2021 om hvordan denne budsjettøkningen skulle disponeres.

Flertallspartienes budsjettdokument inneholdt ikke noen nærmere begrunnelse, beskrivelse eller føringer, men det var gitt muntlige signaler fra talerstolen i bystyrets budsjettdebatt. Kulturdirektøren la derfor til grunn at midlene skulle benyttes til et utvidet helgetilbud i fritidsklubbene.

Som en del av utredningsarbeidet våren 2021 ble det avholdt møte med ungdommens bystyre, fagavdelingen leverte sine vurderinger og konsulentfirmaet PwC gjennomførte en større spørreundersøkelse med 726 respondenter fra ungdomsskolene. Både ungdommene selv (brukere og ikke-brukere) og fagmiljøet mente da tydelig at oftere tilbud på fredager var viktigere enn å starte opp med tilbud på lørdager.

Kulturdirektøren fremmet derfor forslag om å bruke pengene på å styrke fritidsklubbens tilbud på fredager, og samtidig utjevne noen av de geografiske forskjellene som var med hensyn til fredagstilbud. Kulturutvalget vedtok enstemmig dette forslaget. Resultatet er at siden september 2021 har halvparten av de 14 ungdomsklubbene hatt tilbud hver fredag, mens den andre halvparten har hatt annenhver fredag.

Temaplan 2023-2028

Bystyret vedtok i november 2022 *Temaplan for fritidsklubber, tilrettelagte gruppetilbud og ferietilbud 2023-2028*. Ved siden av de økonomiske rammevilkårene, er temaplanen det viktigste styringsverktøyet for driften og utviklingen av kommunens fritidsklubbtilbud.

Siden planen ble vedtatt har det i fagetaten vært jobbet systematisk med å innarbeide planens prinsipper, retningsangivelser og tiltak, som grunnlag for driften og ikke minst den videre utviklingen av det kommunale fritidsklubbtilbudet i Kristiansand.

Beskrivelse av dagens kommunale fritidsklubbtilbud for ungdom

Kjært barn har mange navn, og den landsomfattende interesseorganisasjonen *Ungdom og Fritid* sier på sine hjemmesider at de bruker «fritidsklubb» som samlebetegnelse for «ungdomsklubb, kulturhus for ungdom, fritidssenter, aktivitetshus m.m.». En annen samlebetegnelse som brukes er «åpne møteplasser for ungdom». Følgende verdier ligger til grunn for arbeidet med å utvikle fritidsklubbtilbudet:

- Demokrati og medvirkning
- Åpen og inkluderende
- Kvalitet og troverdighet
- Tverrfaglighet og samarbeid

Fritidsklubbene i Norge feiret i fjor 70-årsjubileum, og Kristiansand har hatt kommunale fritidsklubber siden begynnelsen av 1970-tallet. I Stortingsmelding 18 (2020-2021) om barne- og ungdomskultur står det blant annet følgende:

«Det er Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) som har det statlege ansvaret for fritidsklubbene i Noreg. Tal frå Bufdir i 2018 viser at det var 672 kommunale fritidsklubbar i landet. **Fritidsklubbene er den nest største fritidsaktiviteten for ungdom etter den organiserte idretten.** Om lag 100 000 barn og unge deltek i dag på ulike typar fritidsklubbar. Barn og unge som tek i bruk tilbodet, utgjer 31 prosent av ungdomsskoleelevane og 15 prosent av elevane i vidaregåande opplæring. Trass i at det ikkje er lovpålagt, driv likevel nesten 80 prosent av kommunar ein eller fleire opne møteplassar for ungdom. Undersøkingar peiker på ein tendens til at **unge med relativt få sosioøkonomiske ressursar bruker klubbene meir.**» (side 45, vår uthev.)

I tillegg til 14 juniorklubber for elever fra 5.-7. trinn, har Kristiansand kommune våren 2024 fritidsklubbtilbud til ungdom i alderen 13-18 år i 14 lokalområder: Søgne, Nodeland, Flekkerøy, Voie, Midtre Vågsbygd (kun tirsdager), Slettheia, Tinnheia, Suldalen, Torridal, Lund, Justvik, Randesund, Hånes og Tveit. Alle de etablerte klubbene har åpningstider to til tre ganger i uka, og samtlige ungdomsklubber har åpent minst annenhver fredag, hvorav fem har åpent hver fredag.

I forbindelse med utarbeidelse av Temaplanen ble det gjennomført et omfattende medvirkningsarbeid, og gjennom innspill- og dialogmøter ble det pekt på lokalområder som manglet møteplass/fritidsklubb. Et sentralt tiltak i planen lyder derfor:

Utrede behov for møteplasser/fritidsklubber i områder der det mangler i dag.
(Eksterne og interne innspill: Midtre Vågsbygd, Ytre Randesund, Finsland, Grim og Lund nord)

I 2023 har kommunen støttet opp om et initiativ til å starte en foreldredrevet møteplass for ungdom på Tømmerstø grendehus i Ytre Randesund. Det er gitt faglig råd og veiledning fra Fritidsenheten og økonomisk støtte fra bydelsfondet som forvaltes av

Parkvesenet. Tømmerstø grendehus eies av kommunen, men driftes av den lokale velforeningen.

Fritidsenheten har i 2023 særlig arbeidet med situasjonen i Midtre Vågsbygd, og sist høst startet det opp et forsøksprosjekt med ungdomsklubb i lokalene til Karuss skole, rett etter skoletid hver tirsdag. Dette tilbudet har foreløpig bare en midlertidig finansiering, men det er funnet rom for å videreføre tilbudet også for høsten 2024.

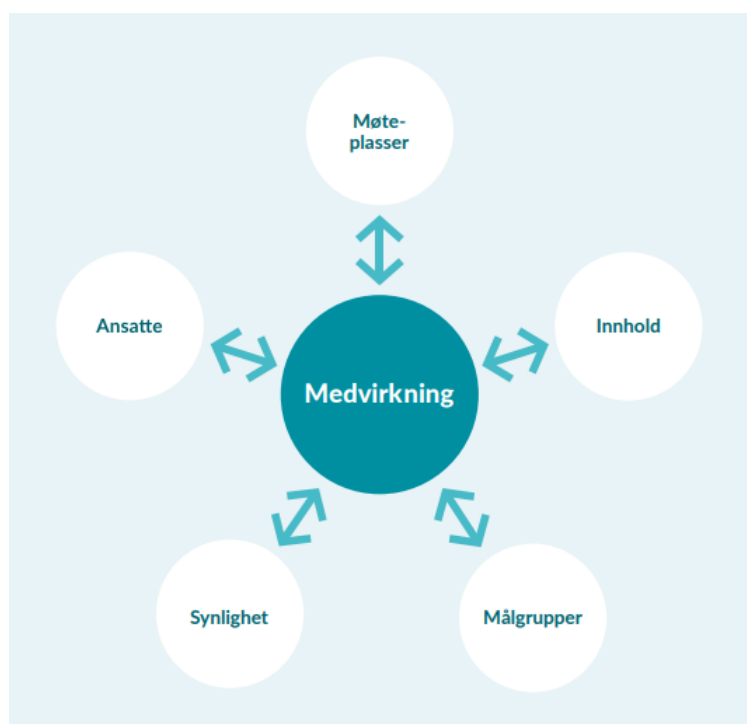
I tillegg til de kommunale fritidsklubbene er det flere andre som har åpne møteplasser for ungdom i bydelene. En lang rekke menigheter har et omfattende ungdomsarbeid, og flere idrettslag bruker egne anlegg/klubbhus også som en møteplass for barn og unge som ikke nødvendigvis er medlem eller driver med organisert idrettsaktivitet.

I Kvadraturen (sentrum) er det flere ideelle organisasjoner som har (eller har hatt) minst ukentlig møteplass-tilbud for ungdom på ettermiddags-/kveldstid; Røde Kors, Blå Kors, Kirkens Ungdomsprosjekt, Kirkens Bymisjon og FIDA (Forum for integrering og dialog Agder).

Innholdet i de kommunale ungdomsklubbene

Fritidsklubbene skal være åpne møteplasser der barn og ungdom skal kunne komme som de er, og få lov til å delta i relevante kultur- og fritidsaktiviteter som gaming, e-sport, musikkproduksjon, spille i band, dans, matlaging, kreative håndverk, bordtennis, biljard, eller bare henge med venner.

Den vedtatte temaplanen angir *medvirkning* som det bærende og sentrale elementet i klubbens drift. De unges medvirkning skal prege møteplassen, innholdet i klubbene og skal være tilpasset målgruppenes alder og deres behov. Ungdommer som ønsker å involvere seg i avgjørelser, oppgaver og planlegging av arrangementer og drift i fritidsklubbene, skal få mulighet til det. Deres involvering bidrar til at det blir et innhold som er relevant for målgruppen. Medvirkningens sentrale plass i fritidsklubbene blir i temaplanen illustrert med følgende figur:

Medvirkning er et krevende arbeid, og for å kunne utøve det på en god måte er det ansatte med variert og god kompetanse som jobber fast i sine klubber, og møter deltakerne uke etter uke. Dette er en forutsetning for å kunne arbeide systematisk og metodisk. Medvirkning som metode er godt forankret både i barnekonvensjonens §12 og §31, men ikke minst gjennom den nasjonale organisasjonen Ungdom og Fritid, som alle kommunens fritidsklubber er medlem av. Organisasjonens visjon er: «Alle barn og unge skal ha en fritidsklubb med kompetente voksne i sitt nærmiljø der medvirkning, mestring og relasjonsbygging er sentrale virkemidler.»

I tillegg til medvirkning er *relasjonsbygging* et sentralt verktøy i arbeidet i fritidsklubb, først og fremst til, men også mellom deltakerne. Samtidig er gode relasjoner til skole, andre samarbeidspartnere, og øvrige relevante aktører i bydelene svært viktige. Disse relasjonene blir ivarettatt gjennom organiseringen og driften av fritidsklubbene. Det kommunale fritidsklubbtilbudet i Kristiansand er av høy kvalitet fordi det er en organisering og driftsmodell som legger til rette for høy grad av profesjonalitet.

Fritidsledere i 100% stilling med krav om 3-årig relevant høyskoleutdanning er ansvarlige for daglig drift, relasjoner i bydelene, kontakt med fagmiljøet i enheten, direkte kontakt med målgruppen i fritidsklubben og på skolene samt fagledelse av dyktige deltidsansatte på fritidsklubbene. Kontakten med skolene, politi, avdeling for nærmiljø og forebygging og andre relevante aktører, bidrar også til at møteplassene blir en trygg arena for deltakerne.

Driftsmodellen sikrer at fritidsklubbene kan tilpasse seg deltakernes behov. Det kan for eksempel være forskjell på hva ungdommene i Søgne ønsker i sin fritidsklubb, og hva de på Lund ønsker seg. Med en fritidsleder som er tett på, og at enheten har mulighet til å rekruttere fast personale med relevant kompetanse og erfaring, sørger for at behovene til deltakerne blir ivarettatt på en god måte. Det er en målsetting at fritidsklubbene i Kristiansand skal etterleve Ungdom og Fritids «Kvalitetskriterier for fritidsklubber og åpne møteplasser for ungdom». Her står det blant annet at «Kompetente fritidsklubbansatte er en forutsetning for god kvalitet i fritidsklubben».

Fritidsklubbene er altså kompetansebedrifter som, i tillegg til å skape et godt kvalitetsmessig innhold til innbyggerne i målgruppen, utdanner barne- og ungdomsarbeidere som går i lære i klubbene, har studenter innen både sosialt arbeid og pedagogikk som får praksis i fritidsklubber, og kompetanseheving for egne ansatte. Metodebruken, organiseringen og den mangfoldige kompetansen gjør at fritidsklubbene er tett på utviklingstrekkene i ungdomskulturen. Man har for eksempel i 20 år arrangert LAN (dataparty) for mange hundre deltakere i året, og har i 15 år gitt mulighet til moderne musikkproduksjon i lydstudio (på laptop) i tillegg til tradisjonell bandøving.

Samarbeid med frivillige organisasjoner

I denne sammenhengen legges det til grunn at «frivilligheten» omfatter både lag og foreninger som baserer seg på frivillig innsats i tjenesteytelsen, og privatpersoner/ad-hoc-organisasjoner som ønsker å bidra uten lønn eller noen annen form for økonomisk vederlag.

Å *utvide* fritidsklubbtilbudet i samarbeid med frivilligheten, kan forstås på flere måter: Utvide til flere lokasjoner, utvide åpningstidene på dagens tilbud, opprette nye tilbud på dagens lokasjoner eller utvide med flere aktiviteter/arrangementer på klubbene.

Det eksisterer i dag flere ulike samarbeidsrelasjoner mellom frivillighet av ulik karakter og de kommunale fritidsklubbene. Slike samarbeid kan gjøre tilbudene mindre stabile og

uforutsigbare. En oppsummering av fritidsklubbenes samarbeid med frivillige høsten 2023, ga følgende øyeblikksbilde:

- E-sport-prosjekt sammen med Just IL.
- Bydelskafé sammen med Justvik kirke og Just IL hver måned.
- Loppemarked og julemarked sammen med kirke, idrettslag, speidere, Justvik Vel og enkeltstående frivillige.
- Lund: Årlig arrangement for mellomtrinnet, sammen med alle menighetene på Lund.
- Bidrar i SOL (Sammen om Lund) der flere frivillige lag og foreninger samles.
- LEGO-klubb i Suldalen
- Frivillige foreldre som bidrar på klubben i Suldalen gjennom FAU
- Samarbeid med Søgne Ungdomslag og Søgne Menighet
- I høstferien 2023 var det samarbeid med Søgne Klatreklubb, Søgne Danseklubb og Søgne Turnforening

Et viktig bidrag til å stimulere frivilligheten er at Fritidsenhetens hus (bydelshus, grendehus, fritidssentre) i nærmiljøet, er tilgjengelige for frivillige lag og foreninger vederlagsfritt til deres ordinære aktiviteter. Enhetens ansatte deler også gjerne sin kompetanse og erfaring med både store aktører som Blå kors, Røde kors, Kudos, og mindre aktører som foreldregrupper eller lokale organisasjoner som ønsker å starte noe for sine barn/ungdommer i lokalmiljøet.

Å utvide fritidsklubbtilbudet ved at frivillige overtar oppgaver fra kommunalt ansatte, er en teoretisk mulighet. De ansatte kunne da brukt sin tid fordelt på flere lokasjoner, og det kunne vært allokert ressurser til å starte kommunal fritidsklubb i bydeler som ikke har dette i dag. En slik tilnærming er imidlertid ikke i tråd med nasjonal eller lokal frivillighetspolitikk. I kommunens egen Temaplan frivillighet 2022-2026 står det for eksempel: «For kommunen sin del er det viktig at ønsket om økt samhandling ikke må være et middel for å spare inn på offentlige budsjettposter. Det vil føre til mindre bærekraftige løsninger på sikt og potensielt en mistillit mot kommunen.»

Organisasjonen Frivillighet Norge har formulert «De ti frivillighetspolitiske bud» hvor det i forklaringen til det tredje budet heter at «Frivillige er frie og villige til å gjøre det de vil. Det må de få lov til å være, ellers dør frivilligheten ut.» Dette matcher dårlig med en kompetansebedrift hvor kontinuitet, forutsigbarhet og relasjonsbygging står helt sentralt. Dersom frivillige erstatter kommunalt ansatte, kan det medføre en reduksjon av den faglige kvaliteten på tilbudet. Det kan ikke stilles de samme krav og forventninger til frivillige som til kommunalt ansatte. Dessuten vil rekruttering og koordinering av et stort antall frivillige også ta tid og oppmerksomhet bort fra det sentrale medvirknings- og relasjonsarbeid som fritidslederne har som en kjerneoppgave, samtidig som kommunen kan komme i et uønsket konkurranse-forhold til de etablerte frivillige organisasjonene.

Dette betyr ikke at det kommunale fagmiljøet er avvisende til økt samarbeid med frivillige krefter, men ser for seg at dette utvikles innenfor noen fastsatte rammer. Det vil først og fremst være nye muligheter ved:

- At frivillighet styrker grunnbemanningen. Frivillige i klubbene som kan levere politiattest, forplikter seg til avtaler, deltar i opplæring, har et avklart verdisyn som korresponderer med tilbudenes verdier om rusfrihet, politisk og religiøs nøytralitet i utførsel av arbeidet og faglighet i møte med målgruppen.
- Samarbeid med organisasjoner som allerede har en profesjonalitet og faglighet, og et verdisyn som korresponderer med kommunens politiske og religiøse nøytralitet.

- At frivilligheten tilbyr nye, flere, ytterligere aktiviteter i fritidsklubben. Hvis noen har en kompetanse, et overskudd, eller en motivasjon for å bidra med en aktivitet på frivillig basis, skal klubbene kunne legge til rette for dette. Det fordrer at tilbudet blir tilgjengelig for alle som ønsker å delta, så lenge de er i målgruppen. Kvalitetssikret både med politiattest og oppfølging fra fritidsleder.
- At foreldre deltar som frivillige på våre aktiviteter gjennom skolenes FAU.
- Samarbeid med organisasjoner om større arrangementer, så lenge de er åpne for alle i målgruppen, og har et livssynsnøytralt og politisk nøytralt innhold.

Den faglige vurderingen er helt klart at samarbeid av denne typen er enklere å få til og egner seg best på den yngste målgruppen; juniorklubbene for barn på 5.-7. trinn. På ungdomsklubbene vil det være større krav til faglighet og kontinuitet i den viktige relasjonsbyggingen. Det vil i tillegg være ulike forutsetninger i de ulike bydelene. Fritidsklubbene er sterkt orientert mot lokalmiljøet og ressursene som finnes der. Det vil derfor ikke være hensiktsmessig å se for seg modeller for samarbeid som skal være lik over hele kommunen.

Økt samhandling med frivillig sektor bør også ha fokus på hvordan den kommunale Fritidsenheten kan være en ressurs og støttespiller for ungdomsaktiviteter i regi av frivillige. Et godt eksempel er hvordan foreldre i Ytre Randesund har startet en foreldredreven fritidsklubb i Tømmerstø grendehus med økonomisk støtte fra bydelsfondet og faglig veiledning fra fagmiljøet i Fritidsenhetens avdeling for fritidsklubber. Den typen dialog, rådgivning, veiledning og kompetansedeling foregår det allerede en god del av, og dette er arbeid som kan utvides på flere måter, for eksempel:

- Arrangere bydelsmøter for alle relevante aktører i et nærmiljø, for erfaringsutveksling, eller å sammen sette fokus på utfordringer i lokalmiljøet.
- Være base for foreldre som er «trygghetsvakter» i nærmiljøet i samarbeid med FAU og avdeling for oppvekstmiljø og forebyggende tjenester.
- Leie ut deltidsansatte fra kommunale fritidsklubber til organisasjoner for overføring av kompetanse til andre som jobber med målgruppen.

Lokaler for fritidsklubb og universell utforming

For en generell vurdering av universell utforming – forskrifter, status for kommunale bygg, kostnader og etterslep – vises det til besvarelsen på verbalvedtak fra bystyret, som ble behandlet i nærings- og eierskapsutvalget 16. mai 2023 (sak 23/23).

Kristiansand kommune driver fritidsklubb for ungdom i fem skolebygg – Lindebøskauen, Tangvall, Torridal, Krossen og Hånes avd. Brattbakken. Det midlertidige tilbudet på Karuss skole er ikke tatt med i denne sammenhengen. I tillegg er det klubbvirksomhet i følgende «egne» bygg:

- Justvik bydelshus
- Våningshuset på Roligheden gård
- Noden fritidssenter
- Randesund bydelshus
- Slettheia grendehus
- Tinnheia fritidssenter
- Herredshuset i Tveit
- Voie grendehus

Det var Teknisk forskrift fra 2010 (TEK 10) som først stilte krav om universell utforming av nybygg. Alle nybygg etter 2010 er universelt utformet. Bortsett fra skole- og idrettssenteret på Tangvall er alle fritidsklubblokalene bygd før 2010. Det har vært foretatt ombygginger på Krossen skole til dette formålet. De øvrige 11 byggene/lokalene utgjør snaue 6000 kvadratmeter.

I 2019 ble det gjennomført egne rapporter og kostnadsestimater for universell utforming av tre bygg: Herredshuset i Tveit, Randesund bydelshus og Voie grendehus. Basert på en gjennomsnittlig kvadratmeterpris fra disse utredningene, påplussert prisstigning, prosjektledelse og avsetning til uforutsette utgifter, har den kommunale Bygg- og eiendomsforvaltningen anslått at det i dag vil koste kr 4650 (inkl. mva.) per kvadratmeter for å oppgradere byggene til forskriftsmessig universell utforming.

Med et totalt areal på snaue 6000 m², vil totalkostnaden for å oppgradere alle fritidsklubblokalene bli rett i overkant av 27,7 millioner kroner. Det er ikke avsatt investeringsmidler til dette formålet i gjeldende økonomiplan.

Dialogen med ungdommens bystyre

Avdelingsleder fritidsklubber var i møte med arbeidsutvalget til ungdommens bystyre 12.3.2024, og har levert følgende referat fra samtalen:

På spørsmål om hvorvidt det er behov for lørdagsåpen fritidsklubb svarer representantene at de tror det er behov for det, og at det nok er tenkt som kriminalitetsforebyggende tiltak fra politikernes side. Det nevnes at det oppleves som om ungdom ønsker å være i byen, og ikke i bydelene. Samtidig påpeker ett av medlemmene i arbeidsutvalget at en vil kunne oppnå forebygging på lang sikt ved å legge til rette for lørdagsåpen fritidsklubb nettopp i bydelene. Ungdommens bystyre vil derfor satse på møteplasser i bydelene, og det er derfor viktig å støtte fritidsklubbene med tilbud der.

Medlemmene er positive til lørdagsåpent, og ønsker generelt mer åpningstid i fritidsklubbene. Sitat: «Det bør puttes mer penger i fritidsklubber. Når politikerne ønsker ungdom bort fra sentrum, bør de legge inn midler i tilbud som når målgruppen. Spesielt i vinterhalvåret». Det legges også vekt på de voksne ansatte, og at det er viktig med kvalitet, som henger direkte sammen med bemanning.

Det er enighet blant medlemmene om at å holde åpent på lørdager ikke kan gå på bekostning av åpent hverdager og fredager, slik som åpningstiden er nå. Et alternativ som løftes er mulighet for å ha senere oppe på fredager.

På mer konkrete spørsmål knyttet til en eventuell åpningstid er det ønske om å ha åpent sent. 19.00-24.00 vil bety at de som er på klubben «ikke rekker» å dra til byen, og samtidig at siste buss hjem kan bli en vane. Det kan bidra til at foreldre føler seg trygge, selv når ungdommene er sent ute.

På spørsmål om hva innholdet i en «lørdagsklubb» bør være, er det ganske tydelig at en møteplass, som er et sted å bare være og henge, er viktig. Det bør være aktiviteter en kan delta i, hvis en vil, men det aller viktigste er plassen å henge. Kulturaktiviteter som lydstudio og gaming må komme i tillegg, og ikke være hovedaktivitet. Samtidig pekes det på at større arrangementer som «rave» og «LAN» er gode helgeaktiviteter.

Det aller viktigste er at klubbene er ungdomsstyrte. At det er reell mulighet for deltakerne å medvirke.

Oppsummering

Representantene er positive til lørdagsåpne fritidsklubber, så lenge det ikke går ut over driften i ukedager og på fredager. Det bør satses på fritidsklubber generelt. Aller viktigst er det å ha en trygg plass å henge, med gode voksne ansatte som ivaretar god kvalitet i tilbudene. Videre har Ungdommens bystyre en satsing «Et sted å være», og det er naturlig at Fritidsenheten og Ungdommens bystyre har videre dialog knyttet til dette.

Spørreundersøkelse blant foreldre

Ungdomsklubbene er «foreldrefri»-sone. Foreldrene har ingen rolle i driften av klubben, og det foreligger ingen registrering av hvem som er brukernes foreldre/foresatte, bortsett fra når det gjennomføres arrangementer der det kreves særskilt tillatelse fra foresatte. Det kan være LAN-party som pågår en hel helg, med overnatting på klubben, eller turer av ymse slag i regi av fritidsklubben eller Fritidsenheten.

Fritidslederens relasjonsbygging til de voksne i bydelen skjer primært gjennom besøk i Foreldrenes arbeidsutvalg (FAU) ved ungdomsskolene. Å trekke inn foreldrene i vurderingene for denne saken, slik som bystyret har bedt om, har imidlertid bydd på problemer. FAUene er nemlig ikke fullt operative eller konstituert på nytt i den perioden som bystyret har gitt administrasjonen til rådighet – ultimo mai til primo september.

Den eneste mulighet for å hente inn foreldrenes synspunkter i det aktuelle tidsrommet, ble å sende ut en spørreundersøkelse via e-post. Ettersom fritidsklubbene ikke har adresser til brukernes foresatte, ble spørsmål om fritidsklubb på lørdag lagt til som et ekstraspørsmål i en undersøkelse som evaluerte kommunens ferietilbud sommeren 2024. På grunn av laber respons ble det underveis også sendt ut spørsmål om lørdagsåpen fritidsklubb til foresatte som har hatt deltaker påmeldt til vinterferietilbudet i år.

Totalt 428 er blitt kontaktet via epost. Mulige feilkilder er at det kan være ungdommer blant epostadressene, da det av og til er deltaker som er ført opp som bestillingskontakt i skjema ved påmelding til ferietilbud. Det kan også være duplikater da noen kan ha meldt sine deltakere på flere tilbud. Av totalt 428 mulige respondenter har det kun kommet inn 54 svar. En svarprosent på 12-13 % gjør at man ikke kan være helt trygg på at dette er et representativt utvalg, og bør derfor være forsiktige med å trekke for bastante konklusjoner basert på svarene.

Av de 54 respondentene, mener 36 at det er behov for lørdagsåpen fritidsklubb, mens 18 mener det ikke er behov. De 18 som mente det ikke var behov, fikk ikke flere spørsmål.

De 36 som mente det er behov før lørdagsåpen fritidsklubb, fikk tre oppfølgingsspørsmål:

1. *Hvis du må velge: Hvilken helgedag er det viktigst at fritidsklubben er åpen?* Her er det 20 som har svart lørdag, mens 16 har svart fredag.
2. *Mener du det bør prioriteres lørdagsåpne fritidsklubber, hvis det går på bekostning av åpning i ukedager og fredagskvelder?* Her er det 22 som svarte «nei», mens 14 svarte «ja».
3. *Vil din ungdom benytte seg av lørdagsåpen fritidsklubb?* 28 svarte «ja» og åtte svarte «nei».

Hvis man legger sammen antallet som sa nei i utgangspunktet, med de som sier nei dersom det vil gå på bekostning av annen åpningstid, mener 74 % at det ikke bør omprioriteres ressurser til en satsing på lørdagsåpen fritidsklubb. Synspunktene som er hentet inn fra foreldre/foresatte samsvarer i stor grad med det som er uttrykt fra ungdommens bystyre: Gjerne lørdagsåpent, men da må det komme i tillegg til dagens tilbud.

Kostnadsberegning – økonomiske konsekvenser

I tabellen nedenfor er det satt opp utgiftene for ulike eksempler på at man åpner Tinnheia og Slettheia fritidsklubb for drift på lørdager i hele klubbens driftsår (33 uker). Brutto timepris for én ansatt er kr 360 + et helgetillegg på kr 70. På Tinnheia er det beregnet 3 ansatte, mens det på Slettheia erfaringsmessig vil være behov for 4 ansatte.

Lørdagsåpen fritidsklubb	Åpningstid	Personal-kostnader	Mat og andre driftsutgifter	Tap av leieinntekter	Sum årlige utgifter
Tinnheia 3 ansatte	Ettermiddag, 5 timer – kl. 12-17	215 000	10 000	10 000	235 000
	Kveld, 5 timer – kl. 19-24	215 000	10 000	10 000	235 000
	Ettermiddag/kveld, 7 timer – kl. 17-24	300 000	10 000	10 000	320 000
Slettheia 4 ansatte	Ettermiddag, 5 timer – kl. 12-17	285 000	15 000	10 000	310 000
	Kveld, 5 timer – kl. 19-24	285 000	15 000	10 000	310 000
	Ettermiddag/kveld, 7 timer – kl. 17-24	400 000	15 000	10 000	425 000

En prøveordning i ett lokalområde vil koste fra kr 235 000 til 425 000 per år avhengig av om det skal være åpent på ettermiddag eller kveld, og antall timer åpningstid. For begge de to anbefalte klubbene vil en prøveordning koste fra kr 555 000 til 745 000 per år.

Et lørdagstilbud for ungdom i regi av alle de kommunale fritidsklubbene i 13-14 lokalområder vil ha en årlig kostnad på minimum 4 millioner kroner.

Vurdering

Innenfor budsjettrammene i vedtatt økonomiplan er det ikke mulig å starte opp lørdagsåpne fritidsklubber uten samtidig å legge ned tilbud på ukedager og/eller fredager. Både Ungdommens bystyre og fagavdelingen advarer mot dette. Innarbeidede åpningstider som er godt forankret i lokalmiljøet, gir en forutsigbarhet som er viktig for at ungdommene skal bruke tilbudene. Besøkstallene på fritidsklubb for ungdom kan naturlig nok variere over tid og mellom de ulike lokalområdene, men et fast, forutsigbart tilbud vurderes til å være nødvendig for å kunne bygge attraktivitet i ungdomsmiljøene.

Med bakgrunn i den store spørreundersøkelsen fra 2021, og den utstrakte medvirkningen i utarbeidelsen av temaplanen, er det også et åpent spørsmål om ungdom faktisk etterspør lørdagsåpne fritidsklubber i særlig stor grad. I tillegg til å være den åpne møteplassen i nærmiljøet, gjennomfører også fritidsklubbene større arrangementer med ujevne mellomrom. Det kan være rave, LAN, konserter eller andre typer ungdomsarrangementer. Budsjettene til å ha slike store arrangementer utover vanlig

klubbdrift, er svært begrenset, og både Ungdommens bystyre og klubbungdommene gir uttrykk for at det heller burde være slike tilbud oftere i bydelene.

Temaplanen som bystyret nylig vedtok har vært et etterlengtet styringsdokument for dette fagfeltet, og den inneholder konkrete, prioriterte tiltak for kommende femårsperiode. Lørdagsåpne fritidsklubber er ikke nevnt i temaplanen, og har derfor ikke vært et tema i den pågående prosessen med å få alle ansatte til å ta eierskap til planens og bystyrets prioriteringer. Det er staket ut en kurs, men det skal jobbes godt for å få vind i seilene. I denne sammenhengen vil nye tiltak, forslag og ideer som skal vurderes og utredes, virke begrensende på styringsfarten.

Det bør også nevnes at bystyret i økonomiplanen har vedtatt betydelige innsparingskrav som også rammer Fritidsenheten. Deler av innsparingene skal tas ved å øke inntektene på utleie av bydelshus og fritidssentre. Lørdag er blant de mest populære dagene for privat leie av slike lokaler. Det betyr at det også kan bli et inntektstap dersom husene skal brukes til egen drift på lørdager. Dersom det skal gjøres et forsøk med lørdagsåpne fritidsklubber, bør det i første omgang begrenses til én eller to klubber for å få sjekket ut hvordan tilbudet blir mottatt. Slettheia og Tinnheia peker seg da ut som naturlige lokalområder for en slik tidsavgrenset prøveordning.

Konklusjon

I en utfordrende økonomisk situasjon er det for Kommunedirektøren viktig at ressursene som kommunen rår over, brukes der hvor lokalsamfunnet kan få størst effekt og nytte av tjenestetilbudet. Dette sikres blant annet med at utviklingen av tilbudene og nødvendige prioriteringer, i all hovedsak er basert på oppdatert kunnskap. Forholdsvis nylig er det innhentet kunnskap som tilsier at administrasjonen, i likhet med ungdommens bystyre, ikke anbefaler å omprioritere fritidsklubb-ressurser fra ukedager til lørdag.

Ungdommers behov, preferanser og interesser er på ingen måte en statisk størrelse, og det er absolutt mulig å gjennomføre én eller flere prøveordninger med lørdagstilbud dersom fagavdelingen får tilført de nødvendige ressursene. Medvirkningsprinsippet som er helt sentralt i temaplanen bør imidlertid fortsatt gjelde. Forut for en eventuell tidsavgrenset prøveordning bør det gjennomføres et grundig arbeid med kartlegginger og tverrfaglige drøftinger, fortrinnsvis i samarbeid med flere ungdomsskoler.

Kommunedirektøren har tillit til kompetansen i kommunens fagmiljø, og at det innenfor vedtatte budsjetterammer foregår et systematisk arbeid med å utvikle tjenestene, både med hensyn til innhold, driftsmodeller, kvalitet og kvantitet. I tråd med vedtatt temaplan skal ungdomsmedvirkning være sentralt i utviklingsarbeidet.

ORGANISASJON
Politisk sekretariat

Kristiansand
kommune

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak-dok. 2022038262
Saksbehandler Stein Tore Sorthe

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Kultur- og idrettsutvalget	26.09.2024	67/24
2 Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget	08.10.2024	
3 Helseutvalget	15.10.2024	
4 Oppvekstutvalget	15.10.2024	
5 Formannskapet	23.10.2024	
6 Bystyret	30.10.2024	

VURDERING AV UTVIDET FRITIDSKLUBBTILBUD I HELGENE

KULTUR- OG IDRETTSUTVALGET HAR BEHANDLET SAKEN I MØTE 26.09.2024 SAK 67/24

Kultur- og idrettsutvalgets innstilling:

1. Bystyret er enig i at det ikke skal omdisponeres ressurser fra fritidsklubbtilbudet mandag-fredag for å prøve ut eller etablere et kommunalt fritidsklubbtilbud på lørdager.
2. Eventuell tilførsel av økonomiske ressurser for å prøve ut eller etablere kommunalt fritidsklubbtilbud på lørdager blir vurdert i forbindelse med den årlige rulleringen av økonomiplanen.
3. Dersom økte ressurser blir tilgjengelig, støtter bystyret at fritidsklubb på lørdag bør prøves ut i ett eller to lokalområder i en tidsbegrenset periode, før det eventuelt rulles ut i stor skala på alle 14 lokasjoner. Evaluering av en eventuell utprøving legges fram for kultur- og idrettsutvalget.
4. Temaplanen, vedtatt av bystyret i november 2022, skal være retningsgivende og styrende for driften og utviklingen av det kommunale fritidsklubbtilbudet. I tråd med temaplanen skal ungdomsmedvirkning stå sentralt i utviklingsarbeidet, innenfor de vedtatte økonomiske rammene.
(Enst.)

Forslag:

Kommunedirektøren fremmet følgende innstilling:

«1. Bystyret er enig i at det ikke skal omdisponeres ressurser fra fritidsklubbtilbudet mandag-fredag for å prøve ut eller etablere et kommunalt fritidsklubbtilbud på lørdager.

2. Eventuell tilførsel av økonomiske ressurser for å prøve ut eller etablere kommunalt fritidsklubbtilbud på lørdager blir vurdert i forbindelse med den årlige rulleringen av økonomiplanen.

3. Dersom økte ressurser blir tilgjengelig, støtter bystyret at fritidsklubb på lørdag bør prøves ut i ett eller to lokalområder i en tidsbegrenset periode, før det eventuelt rulles ut i stor skala på alle 14 lokasjoner. Evaluering av en eventuell utprøving legges fram for kultur- og idrettsutvalget.

4. Temaplanen, vedtatt av bystyret i november 2022, skal være retningsgivende og styrende for driften og utviklingen av det kommunale fritidsklubbtilbudet. I tråd med temaplanen skal ungdomsmedvirkning stå sentralt i utviklingsarbeidet, innenfor de vedtatte økonomiske rammene.»

SV fremmet følgende endringsforslag:

«Stryke kulepunkt under avsnitt Samarbeid med frivillige organisasjoner:

At frivillighet styrker grunnbemanningen. Frivillige i klubbene som kan levere politiattest, forplikter seg til avtaler, deltar i opplæring, har et avklart verdisyn som korresponderer med tilbudenes verdier om rusfrihet, politisk og religiøs nøytralitet i utførelse av arbeidet og faglighet i møte med målgruppen.»

SV fremmet følgende endringsforslag:

«Stryke kulepunkt under avsnitt om Samarbeid med frivillige organisasjoner:

Leie ut deltidsansatte fra kommunale fritidsklubber til organisasjoner for overføring av kompetanse til andre som jobber med målgruppen»

Voteringer:

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

SV sine endringsforslag ble ikke votert over og følger saken.

26.09.2024

KOMMUNIKASJON OG INNBYGGERDIALOG
Frivillighet og medvirkning

Kristiansand
kommune

Dato 4. oktober 2024
Saksnr.: 2023027810-152
Saksbehandler Ole Martin Kyllø
Godkjent av

Saksgang
Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget

Møtedato
08.10.2024

Høring Inntaksmodell for videregående skole i Agder

Forslag til vedtak

[Ungdommens bystyre har vedtatt følgende høringssvar til høringen om inntaksmodell for videregående skole...](#)

Sammendrag

Fylkeskommunen har sendt forslag til inntaksmodell for videregående skole ut på høring.

Vedlegg:

AGDER
fylkeskommune

Høringsdokument – utredning av inntaksmodeller til videregående opplæring i Agder

Innhold

1	Innledning	4
1.1	Strategisk rammeverk – felles mål.....	4
1.2	Generell informasjon om høringen	4
1.2.1	Frister og behandlingsplan	4
1.3	Definisjoner og prinsipper	5
1.3.1	Fritt skolevalg	5
1.3.2	Nærskoleprinsipp	5
1.3.3	Skolestruktur	5
1.3.4	Tilbudsstruktur	5
1.3.5	Dimensjonering	6
1.3.6	Desentralisert skolestruktur	6
1.3.7	Økt gjennomføring	6
1.3.8	Innfri elevers førsteønske	6
1.3.9	Rimelig tilbud i nærhet - de 6 store.....	6
1.3.10	Bærekraft – kortreiste elever	6
1.3.11	Ikke nødvendig å flytte på Vg1	6
1.3.12	Samfunnets og arbeidslivets behov for arbeidskraft	6
1.3.13	Randsoneproblematikk.....	6
1.3.14	Kombinerte skoler	7
1.3.15	Antall paralleller på studiespesialisering.....	7
1.4	Skoler i Agder etter kategori	7
1.5	Kort om elevtallet	9
2	Inntaksmøll i andre fylker	11
3	Forskningsresultater relatert til inntaksmøll	12
3.1	Astrid Marie Jorde Sandør.....	13
3.1.1	Resultater	13
3.1.2	Sandørs oppsummering av den samlede forskning	13
3.2	Andreas Østbo Fidjeland	13
3.2.1	Resultater	14
3.3	Serediak og Helland	14
3.3.1	Resultater	14
3.4	Lødding og Helland	14
3.4.1	Resultater	14
4	Gjennomgang av ulike inntaksmøll	15

AGDER
fylkeskommune

Høringsdokument – utredning av inntaksmodeller til videregående opplæring i Agder

4.1	Modell 1: Fritt skolevalg – poengbasert inntak	15
4.1.1	Kommentarer i forhold til dimensjonering	15
4.2	Modell 2: Nåværende modell - nærskoleprinsippet	16
4.2.1	Kommentarer i forhold til dimensjonering	17
4.3	Modell 2B: Nærskoleprinsipp med videresøk på utdanningsprogram i Kristiansand kommune	17
4.3.1	Kommentarer i forhold til dimensjonering	18
4.4	Modell 3: Fritt skolevalg med 3 inntaksregioner	18
4.4.1	Kommentarer i forhold til dimensjonering	19

1 Innledning

1.1 Strategisk rammeverk – felles mål

Regionplan Agder 2030s hovedmål er å utvikle Agder til en miljømessig, sosialt og økonomisk bærekraftig region i 2030 – et attraktivt lavutslippssamfunn med gode levekår. Her har videregående skole, kompetanse og gjennomføring en helt sentral rolle.

1.2 Generell informasjon om høringen

Bakgrunnen for denne høringen er vedtak fra Fylkestinget 12. desember 2023. Her ble det bestilt en politisk sak som ser på ulike inntaksmodeller for inntak til Vg1 i Agder fylkeskommune.

«Fylkestinget ber administrasjonen legge frem en sak om justering av inntaksforskriften fra og med skoleåret 2025/2026. Saken må utrede ulike modeller som gir elevene mer valgfrihet og mindre ulikhet mellom elever i de ulike nærskolesonene. Det er et klart mål å opprettholde dagens desentraliserte skolestruktur. Kunnskapsgrunnlaget i saken bør derfor inneholde erfaringer fra andre fylker med desentralisert skolestruktur og fritt skolevalg, i tillegg til norsk forskning på konsekvenser av ulike inntaksmodeller.»

Inntaksmodellen er §3 i den lokale inntaks- og formidlingsforskriften. Denne er en del av en større helhet som er kompleks og med flere avhengigheter. Inntaks- og formidlingsforskriften skal fungere med de skolebygg og verksteder vi har, og den skal fungere med tilbudsstrukturen og dimensjoneringen. Det er ønskelig at høringsparter ser høring av tilbudsstruktur og inntaksmodell i sammenheng. Det er administrasjonens ønske i høyere grad å knytte skole- og tilbudsstruktur sammen med dimensjonering og inntaksforskrift.

Ettersom justering av inntaksmodell i den lokale inntaks- og formidlingsforskrift kan påvirke mange ungdommers muligheter sendes dette ut på høring.

Vi ønsker tilbakemelding på foretrukket inntaksmodell og eventuelle perspektiver eller konsekvenser vi ikke har beskrevet.

1.2.1 Frister og behandlingsplan

3. oktober 2024	Høringsfrist
-----------------	--------------

12. november 2024	Behandling av sak i yrkesopplæringsnemnda
13./14. november 2024	Behandling i ulike rådsorgan
19. november 2024	Behandling i hovedutvalg for utdanning og folkehelse
10.-11. desember 2024	Behandling i fylkestinget

1.3 Definisjoner og prinsipper

Herunder forsøker vi å samle de begreper og prinsipper som går igjen i det strategiske og politiske arbeid innen skole og opplæring i Agder fylkeskommune. Formålet er å sikre en felles begrepsforståelse og tydeliggjøre sammenhenger og konsekvenser. Nye økonomiske rammer og søkertallsutviklingen kan utfordre noen av prinsippene som omtales her.

1.3.1 Fritt skolevalg

I denne saken bruker vi begrepet fritt skolevalg slik det oftest oppfattes, som et rent poengbasert inntak uten inntaksregioner. Hver enkelt elev står fritt og likestilt til å søke det utdanningstilbudet og den skolen en ønsker. Det vil si at elevene med de beste karakterene fra grunnskolen prioriteres først. Det betyr også at elevene med lavest karakterer har mindre sannsynlighet for å få sitt førsteønske oppfylt, hvis det er flere søkere enn plasser. Resultatet er at konkurransen blir hardere desto flere søkere som kjemper om de samme skoleplassene.

1.3.2 Nærskoleprinsipp

Nærskoleprinsippet betyr i kommunal sammenheng at ungdom har rett til å gå på den skolen som ligger nærmest der de bor, eller på skolen i nærmiljøet de tilhører. I Agder er det hverken en rett eller en plikt å søke nærskolen, men det betyr at du har større mulighet for å få tilbud om skoleplass på skolen som ligger innen rimelig reisevei fra der du bor, som har det utdanningsprogram du søker. Det gir ekstra poeng å søke til nærskolen.

1.3.3 Skolestruktur

Denne beskriver skolenes kapasitet, verksteder og planer for endring og utbygging. I arbeid med skolestrukturen, jobbes det med hvor mange elever skolene kan ha og hvilke utdanningsprogram de har lokaler til å ivareta.

1.3.4 Tilbudsstruktur

Denne bestemmes nasjonalt for hele landet. Her fastsettes inndelingen av utdanningsprogrammene for studieforberedende- og yrkesfag. I Agder inneholder jobben med tilbudsstrukturen det å fordele utdanningsprogrammene på de ulike skolene i samsvar med skolestrukturplanen.

1.3.5 Dimensjonering

Med dimensjonering menes hvor mange klasser skal skolene ha fordelt på de ulike utdanningsprogrammene. Dette gjøres i samsvar med tilbudsstrukturen.

1.3.6 Desentralisert skolestruktur

Både Regionplan Agder og handlingsprogrammet for 2023-2026 omhandler behovet for distriktsvennlig utdanning. Planene fremhever et ønske om en desentralisert skolestruktur, som sikrer et videregående skoletilbud i alle deler av Agder.

1.3.7 Økt gjennomføring

I Regionplan Agder er det et uttalt mål at: “En høyere andel elever og studenter gjennomfører videregående opplæring, fagskole og høyere utdanning”. Det er nå et mål at alle elever skal fullføre videregående skole i henhold til planlagt kompetanse.

1.3.8 Innfri elevers førsteønske

Søkers rett er knyttet til utdanningsprogram til Vg1 og ikke skole. Opplæringsloven gir elevene rett til å komme inn på ett av sine tre ønskede utdanningsprogram. Det er ønskelig at så mange som mulig kommer inn på sitt førsteønske utdanningsprogram, samtidig som vi dimensjonerer etter samfunnets behov og ivaretar økonomiske rammer.

1.3.9 Rimelig tilbud i nærhet - de 6 store

Det tilstrebes at de 6 utdanningsprogram med flest søkere, skal være i hvert nærscoleområde eller innen rimelig avstand. Dette vil sikre at ungdommer i all hovedsak har et så likt tilbud som mulig.

De 6 store: Studiespesialisering, idrettsfag, helse- og oppvekstfag, teknologi og industrifag, elektro og datateknologi, bygg- og anleggsteknikk.

1.3.10 Bærekraft – kortreiste elever

Av hensyn til miljø, elev og gjennomføring, er det ikke ønskelig å gi elever hverken en ufrivillig eller frivillig lang reisevei.

1.3.11 Ikke nødvendig å flytte på Vg1

Det er ikke et krav at alle Vg1 elever skal kunne bo hjemme på Vg1, men det er et mål at flertallet kan.

1.3.12 Samfunnets og arbeidslivets behov for arbeidskraft

Dimensjonering av utdanningstilbudet skal bidra til å dekke regionens behov for arbeidskraft. Ny opplæringslov styrker fokuset på dette. Inntaks- og formidlingsforskriften har stor betydning for hvordan vi klarer å opprettholde og fylle de planlagte skoletilbudene i de ulike regionene.

1.3.13 Randsoneproblematikk

Vi ser en opphoping av søkere til enkelte sentrale byskoler. En del ungdommer som

bor innen rimelig avstand til by eller større skole ønsker seg dit. Det er ikke like mange fra byen som ønsker seg andre veien. Vi beskriver dette som en randsoneproblematikk.

1.3.14 Kombinerte skoler

Kombinerte skoler betyr at både yrkesfaglige og studieforbereidende utdanningsprogram tilbys på den samme skolen.

Det vurderes som positivt for skolemiljøet og minske segregering å opprettholde en målsetting om kombinerte skoler. Men det medfører samtidig noen utfordringer i forhold til dimensjoneringsarbeidet, antall paralleller og dermed valg for elevene.

For små og mellomstore skoler er det en målkonflikt mellom kombinerte skoler og antall paralleller.

1.3.15 Antall paralleller på studiespesialisering

Det er ønskelig både for fagmiljøet blant de ansatte og for elevens valgmuligheter, at det etableres minimum to paralleller per trinn på skolene som tilbyr utdanningsprogrammet studiespesialisering. Flere paralleller vil gjøre det mulig for skolen å tilby flere programfag å velge imellom.

1.4 Skoler i Agder etter kategori

Vi har funnet det hensiktsmessig å dele våre videregående skoler inn etter de tre kategoriene vi omtaler. Dette for å gjøre det tydeligere hvilke skoler vi reelt sett snakker om når vi omtaler ulike konsekvenser og tendenser.

- **Sentrumsskoler** - skoler som er størst i området. En skole hvor det er andre skoler innen rimelig reisevei.
- **Randsoneskole** - skoler som har en sentrumsskole innen rimelig reisevei.
- **Distriktskoler** - skoler som ikke har andre skoler innen rimelig reisevei.

Med bakgrunn i Agder sin geografi og spredte bebyggelse, vil det være vanskelig å angi konkret hva som er rimelig reisevei for alle potensielle elever. Vi vil likevel tilstrebe at elevene ikke har mer enn 45 minutters reisevei fra hjemadressen til skolen. For enkelte utdanningsprogram utenom de 6 store, kan dette ikke alltid innfris.

Enkelte skoler ligger i grenselandet mellom de ulike kategoriene. Dette avhenger av geografisk plassering, flere lokasjoner og de ulike utdanningsprogrammene som tilbys. Måten skolene er inndelt her er kun ment som en veiledning i den videre omtalen av skolekategoriene. Noen kan f.eks. ha rolle som randskole i forhold til noe, samtidig som den samme skolen fungerer som sentrumsskole for andre områder.

AGDER
fylkeskommune

Høringssdokument – utredning av inntaksmøll til videregående opplæring i Agder

	Sentrumsskole	Randsoneskole	Distriktskole
Arendal vgs.	X		
Byremo vgs.			X
Risør vgs.		X	
Tvedestrand vgs.	X	X	
Sam Eyde vgs.	X		
Dahlske vgs.	X		
Lillesand vgs.		X	
Setesdal vgs., Hovden			X
Setesdal vgs., Hornnes			X
Setesdal vgs., Valle			(X)
Vennesla vgs.		X	
KKG	X		
Tangen vgs.	X		
Kvadraturen vgs.	X		
Vågsbygd vgs.		X	
Søgne vgs.		X	
Mandal vgs.	X		
Eilert Sundt vgs.	X	X	
Flekkefjord vgs., Kvinesdal		X	
Flekkefjord vgs., Flekkefjord	X	X	
Sirdal vgs.			X

Tabell 1: Oversikt over offentlig videregående skoler i Agder inndelt i kategorier omtalt i dette kapitlet.

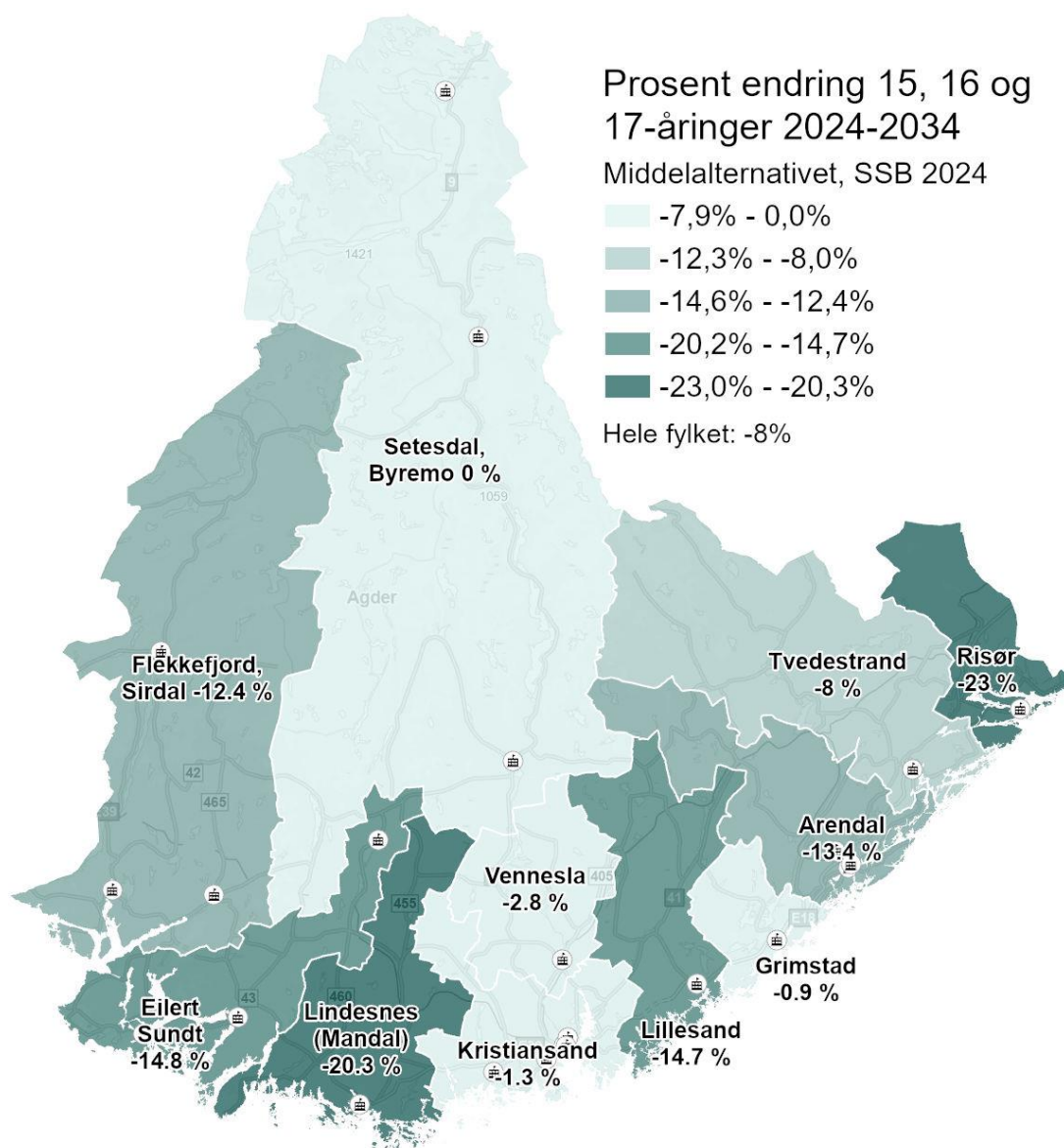

AGDER
fylkeskommune

Høringsdokument – utredning av inntaksmodeller til videregående opplæring i Agder

1.5 Kort om elevtallet

Vi viser to prognoser som viser elevtallsutviklingen i Agder, mer utfyllende informasjon om utviklingen finnes i høring til sak om fireårig tilbudsstruktur. Dette er en indikator for kortsiktige og langsiktige utfordringer i forhold til elevgrunnlaget og kapasitetsbehovet.

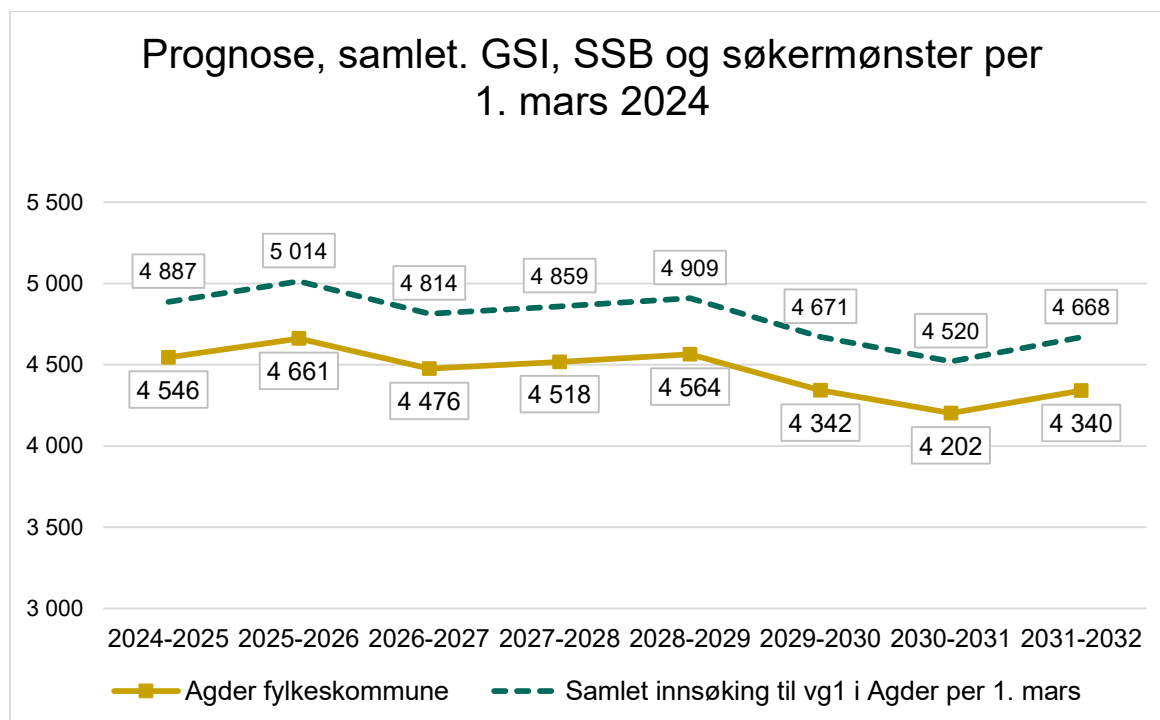

Figur 1: Forventet nedgang i elevtall er ikke jevnt fordelt i fylket. Dette kartet viser prosentvis endring i antall 15, 16 og 17-åringer per nærscoleområde fra 2024 til 2034. Kilde: SSB 2024.

AGDER
fylkeskommune

Høringsdokument – utredning av inntaksmodeller til videregående opplæring i Agder

Figur 2: Prognose for samlet innsøking til Vg1 i Agder, og prognose for andelen som går til Agder fylkeskommunes skoler. Prognosen tar ikke høyde for virkningen av utvidede rettigheter i ny opplæringslov eller usikkerhet knyttet til flyktningsituasjonen.

2 Inntaksmøll i andre fylker

I vedtaket som ligger til grunn for denne høringen ble vi bedt om å utrede ulike inntaksmøll. Kunnskapsgrunnlaget skulle inneholde blant annet erfaringer fra andre fylker med desentralisert skolestruktur og fritt skolevalg.

Vi har derfor forsøkt å kartlegge hvilke fylker som har hvilke inntaksmøll, i tillegg til at vi har sendt ut en henvendelse til alle fylkene med spørsmål om erfaringer med fritt skolevalg i kombinasjon med desentralisert skolestruktur.

Fylke	Fritt skolevalg	Nærskole	Inntaksregioner
Agder		X	
Akershus	X (fra 2024/2025)	(X)	
Buskerud	X (fra 2024/2025)	(X)	
Finnmark			X
Innlandet		X	
Møre og Romsdal	X		
Nordland			X
Oslo	X		
Rogaland	X		
Telemark		X	
Troms			X
Trøndelag		X*	
Vestfold	X (fra 2024/2025)	(X)	
Vestland		X	
Østfold		X	

Tabell 2: Oversikt over inntaksmøll i alle fylker. (X) viser hvilken inntaksmøll fylket hadde til og med skoleåret 2023/2024. X* Trondheim kommune har egen møll hvor det videresøkes på utdanningsprogram, tilsvarende forslag 2b i høringen.

Flere av fylkene påpeker at deres lokale inntaksforskrifter skal opp til politisk

AGDER
fylkeskommune

Høringssdokument – utredning av inntaksmøll til videregående opplæring i Agder

behandling på nytt i høst, så svarene er basert på nåværende situasjon.

Vi har fått tilbakemeldinger fra følgende fylker: Innlandet, Rogaland, Vestland, Oslo, Møre og Romsdal, Buskerud, Vestfold og Telemark.

I tilbakemeldingene fra flere av fylkene, peker de på at det vil være utfordrende for oss å trekke ut konkrete erfaringer og vurderinger, med direkte overføringsverdi til Agder. Dette skyldes ulik geografi, historikk og skole- og tilbudsstruktur mellom de ulike fylkene. Under vil vi likevel trekke frem de tilbakemeldingene vi ser som relevante i forhold til de inntaksmøll vi presenterer i denne høringen.

På nåværende tidspunkt er det kun Møre og Romsdal som har kombinasjonen fritt skolevalg og desentralisert skolestruktur. Dette er derfor det fylket som er mest nærliggende å sammenligne med Agder.

De bekrefter i sin tilbakemelding at de kommer til å fortsette med fritt skolevalg og at det er politisk besluttet at de skal ha desentralisert skolestruktur. De trekker også frem noen momenter for å beskrive sine erfaringer med inntaksmøll med fritt skolevalg. De ser at byskolene er populære, det er flere som søker seg til byene enn til ellers i fylket. Hele 59 % av søkerne søker yrkesfag og det utfordrer kapasiteten ved skolene og dimensjoneringen. Karakterbasert inntak gjør at de med lave inntakspoeng ikke kommer inn på ønsket skole, men blir videresøkt. De videresøkes da til annen skole som tilbyr ett av søkers ønskede utdanningsprogram. Dette er gjerne elever som trenger ekstra oppfølging og ikke bør bo på hybel.

Fra kommende skoleår vil Akershus, Buskerud og Vestfold innføre fritt skolevalg. Derfor har de ingen relevante erfaringer på nåværende tidspunkt. Buskerud beskriver likevel noen forventede konsekvenser. På grunn av geografien i fylket, forventer de ikke at det vil påvirke distriktskolene som er plassert med store avstander, men det forventes å påvirke konkurransen mellom 5-6 skoler i sør som er realistiske å pendle imellom.

Vestland fylkeskommune har nærscoleprinsipp og melder at de har fått tilbakemeldinger på at søkere syns det er vanskelig å forstå inntaksområder og poengberegning, men at dette har bedret seg. Vi ser også at visse inntaksmøll kan være vanskeligere å formidle enn andre.

Rogaland har gitt tilbakemelding på at de har et velfungerende fritt skolevalg, og at dette skal ses i sammenheng med at de fleste søkere har flere skoler innen rimelig reisevei. Skole- og tilbudsstrukturen er tilpasset dette ved ikke å tilby samme utdanningsprogram ved nærliggende skoler. Rogaland har gjennomgående store skoler (800+) og i tillegg er skolene forsøkt plassert langs kollektivaksen (buss/jernbane). De har altså en skole- og tilbudsstruktur som gjennom flere år har blitt tilpasset fritt skolevalg, og de skriver at det derfor ikke vil være praktisk gjennomførbart å endre inntaksmøll til et nærscoleprinsipp.

3 Forskningsresultater relatert til inntaksmøll

Funnene er markert med by eller fylke i forhold til om forskningen er basert på større

byer eller hele fylket.

3.1 Astrid Marie Jorde Sandør

Astrid Marie Jorde Sandør har gjennomgått relevant forskning på inntaksmodeller fra ca. 2008-2020. Dette er dermed resultatene fra ulik forskning. Hennes fokus er på hvordan fritt skolevalg påvirker elevprestasjoner, gjennomføring og skolesegregering.

3.1.1 Resultater

- Fylke: Reelt valg gir bedre skolerresultat, økt gjennomføring og øker sannsynlighet for å starte i høyere utdanning.
- By: Der hvor fritt skolevalg reelt gir flere valg fører det til bedre resultater i grunnskolen, dette er primært for de som søker studiespesialiserende.
- Fylke: Kortere reisevei gir mindre frafall i videregående skole, dette er særlig tydelig for elever med lavere inntakspoeng.
- Fylke: Fritt skolevalg fører til sterkere segregering mellom skoler og større likhet innad i hver skole. Sikkert resultat.
- Fylke: Fritt skolevalg gir økt frafall i videregående skole, særlig for gutter. Usikkert resultat.
- Fylke: Friere skolevalg gjorde jenter mindre motiverte for å lære i 10. Klasse.
- By: Fritt skolevalg gjør at ved sentrumsskolene utkonkurreres sentrumselever med lavere karaktergrunnlag.
- By: Elevsammensetningen endres ved fritt skolevalg, flere høyt presterende elever samles, de får i tillegg bedre resultater.

3.1.2 Sandørs oppsummering av den samlede forskning

“Friere skolevalg fører sannsynligvis til bedre elevprestasjoner, eller i alle fall ikke til at elevprestasjoner reduseres. Samtidig fører friere skolevalg (med karakterbasert inntak red.anm) til økt segregering både etter evne, sosial bakgrunn og etnisitet, som kan være uheldig for elever, skoler og nærmiljø. Slik segregering kan motvirkes ved å ha fritt skolevalg, men påvirke hvem som blir valgt, for eksempel ved å bestemme inntaksområder eller ved å innføre ekstrapoeng eller kvoter for noen grupper.”
(Sandør, 2020)

Lenke til Sandørs artikkel: [Fritt skolevalg? \(unit.no\)](https://unit.no/fritt-skolevalg/)

3.2 Andreas Østbo Fidjeland

Andreas Østbo Fidjeland har sett på hvordan elevene klarer seg på siste eksamen i 10. Klasse, knyttet til hvilken inntaksmodell fylket har.

3.2.1 Resultater

- Fylke: De som har et reelt skolevalg, her definert som minst tre videregående skoler innenfor en rimelig reisevei, forbedrer karakterene ved siste eksamen i tiende klasse. Forbedringen er fire til seks prosent av et standardavvik. Dette er ikke gjeldende hvor søkere kun har en eller to skoler innenfor en rimelig reisevei.
- Fylke: Studien finner ikke en segregerende effekt ved fritt skolevalg.

Lenke til Fidjelds artikkel: [Using high-stakes grades to incentivize learning \(unit.no\)](https://unit.no/using-high-stakes-grades-to-incentivize-learning)

3.3 Serediak og Helland

Seriak og Helland har i 2020 simulert 5 ulike inntaksmodeller med utgangspunkt i Oslo skolen.

3.3.1 Resultater

- By: Analyse viser at karakterbasert inntak (fritt skolevalg) gir lavest andel elever som får innfridd sitt førsteønske
- By: Fordelen med denne modellen er at det av mange oppfattes som rettferdig at gode karakterer premieres
- By: Ulempene er at karakterbasert inntak bidrar til stor segregering

Lenke til Serediak og Hellands artikkel: [Visning av Inntak til Oslos videregående skoler. Analyse av simulerte inntaksmodeller. \(oslomet.no\)](https://oslomet.no/visning-av-inntak-til-oslos-videregaaende-skoler-analyse-av-simulerte-inntaksmodeller)

3.4 Lødding og Helland

«Alle får, men hvem får hva?». Dette er en evaluering fra 2006 av inntaksordningen for studieforbereidende fag som ble endret i Oslo i 2004.

3.4.1 Resultater

- By: Jo bedre karakterer elevene hadde fra grunnskolen, jo sterkere hevder de at en rent karakterbasert inntaksordning bør gjelde
- By: Rapporten viser at for søkerne med de beste karakterene, har inntaksordningen ingen betydning, de kommer inn på de skolene de ønsker å gå på uansett
- By: Ønskes det at flere skal gå på sitt første ønske skolevalg kreves det en rausere dimensjonering på skolene hvor søkningen er stor

Lenke til Lødding og Hellands rapport: [Alle får, men hvem får hva? Evaluering av Oslo kommunes inntaksordning til videregående opplæring i studieretning for allmennfag/utdanningsprogram for studiespesialisering \(unit.no\)](https://unit.no/alle-far-men-hvem-far-hva-evaluering-av-oslo-kommunes-inntaksordning-til-videregaaende-opplaering-i-studieretning-for-allmennfag/utdanningsprogram-for-studiespesialisering)

4 Gjennomgang av ulike inntaksmodeller

Vi presenterer her 3 ulike inntaksmodeller. Modell 2 har et tillegg som vi omtaler som 2b. Vi forsøker samtidig å forklare begreper, belyse utfordringer og konsekvenser og se inntaksmodellen i sammenheng med dimensjoneringen.

Vi gjør oppmerksom på at det i særlige tilfeller kan være et behov for at en søker ikke får tilbudt plass på sin nærscole. Det kan være på grunn av mobbing eller andre omstendigheter. Dette ivaretas med en individuelt behandlet søknad uavhengig av inntaksmodell.

4.1 Modell 1: Fritt skolevalg – poengbasert inntak

Det er i prinsippet fritt skolevalg i Agder og i resten av Norge. Ungdom kan søke på akkurat den videregående skolen de måtte ha lyst til. Dette kan være både offentlig, privat, i eget fylke eller i andre fylker. Det som i praksis begrenser det frie skolevalget er hvordan fylkene prioriterer og rangerer søkerne sine.

Et argument for å tilby fritt skolevalg er økt konkurranse mellom skolene for å tiltrekke seg elever. Skoler med gode resultater, sterkt omdømme og mange ulike språk- og programfag vil tiltrekke seg flere elever.

Alle søkere vil ved et fritt skolevalg ha en mulighet til å komme inn på skolen som tilbyr fag som de ønsker. For enkelte søkere kan også reisevei og muligheter for kollektivtransport til og fra skole, oppleves bedre til skoler i andre inntaksregioner enn skoler de har fortrinn til i gjeldende inntaksforskrift.

Denne inntaksmodellen oppfattes oftest som den som gir mest frihet, men det er store utfordring i forhold til søkere med lave grunnskolepoeng, som i større grad får tildelt skoleplass på et lavere ønske. Modellen vil gjøre det enda vanskeligere for ungdom bosatt i Kristiansand og Arendal, og det vil øke ulikheten mellom sentrums- og andre skoler når det gjelder å få sitt førsteønske oppfylt. Det vil være forventelig med en nedgang i førsteønskesøkere til randsoneskoler.

4.1.1 Kommentarer i forhold til dimensjonering

I dag dimensjoneres det i høy grad ut ifra søkergrunnlaget i de omkringliggende grunnskolene. Denne dimensjonering sikrer at det opprettholdes et godt og variert videregående skoletilbud i sentrum, randsoner og distrikt.

Fritt skolevalg kombinert med en dimensjonering basert på lokalt søkergrunnlag, vil resultere i at de med best karakterer har et friere skolevalg, og søkerne med lavest inntakspoeng må fylle opp resterende plasser på de skolene som har ledige plasser. Da vil tilbudene bli opprettholdt utenfor byene, men det kan være med elever som får

uønsket lang reisevei, elever som kanskje ikke har ønsket å gå på hverken skolen eller utdanningsprogrammet som tilbys, og elever med lave inntakspoeng. Dette er faktorer som ifølge forskningen slår negativt ut på gjennomføringen.

Hvis vi ønsker å dimensjonere etter at flest mulig får innfri sitt førsteønske, vil det ved fritt skolevalg kreve utbygging av kapasitet på sentrumsskolene. Dette vil utfordre dagens skolestruktur og kan bety nedleggelse av tilbud utenfor byene når elevtallet går ned.

Skulle det bli fritt skolevalg i Agder, vil det i stor grad påvirke skole- og tilbudsstruktur, samt dimensjoneringsarbeidet. Da bør det vurderes i mindre grad å ha samme tilbud på flere skoler innen rimelig reisevei fra hverandre. Dette vil blant annet utfordre tanken om kombinerte skoler og det vil medføre økte investeringskostnader til bygg, spesialrom og utstyr.

4.2 Modell 2: Nåværende modell - nærscoleprinsippet

I Agder er inntak til videregående skoler definert som inntak etter nærscoleprinsippet. I praksis har Agder et karakterbasert fritt skolevalg, men søkere til Vg1 får i tillegg nærscolepoeng når de søker sin/sine nærscole(r). Er du for eksempel bosatt i Kristiansandsregionen har du fritt skolevalg mellom Søgne videregående skole, Vågsbygd videregående skole, Kristiansand katedralskole Gimle, Kvadraturen videregående skole og Tangen videregående skole. Alle konkurrerer likt innad i regionen.

Nærscolepoeng blir som hovedregel fordelt ut fra kommunetilhørighet. Dersom en søker et tilbud som ikke finnes på nærskolen(e) i egen region, konkurrerer en med nærscolepoeng på alle skoler i Agder som har det aktuelle utdanningsprogrammet.

Gjeldende inntaksmatrise viser koplingen mellom bostedskommune og postnumre som gir tilleggspoeng til de ulike skolene.

[Gjeldende inntaksmatrise for de ulike skolene.](#)

Innlandet er et av de fylkene som praktiserer et reelt nærscoleprinsipp, her må du søke skolen som er geografisk nærmest som ditt førsteønske.

[Inntaks- og formidlingsforskrift i Innlandet § 8](#)

Denne modellen kombinerer samfunnets og elevens behov på en fornuftig måte, og fungerer med den skole- og tilbudsstrukturen vi har i Agder nå, og som parallelt foreslås i kommende fireårs periode. Den sikrer i høy grad elevs mulighet for å gå på en skole nær eget bosted.

4.2.1 Kommentarer i forhold til dimensjonering

Søkemønsteret i Kristiansand kommune har på nåværende tidspunkt en problemstilling som tilsvarer utfordringene skissert med fritt skolevalg.

Det betyr at snittet til populære tilbud er høyt, og forholdsvis mange får ikke sitt førsteønske oppfylt. Blant søkerne med bostedsadresse i Kristiansand fikk 82% sitt førsteønske oppfylt ved innsøking til skoleåret 2023/2024. Tilsvarende tall for Tvedestrand og Flekkefjord er 94%.

Som tidligere nevnt, dimensjonerer vi i høy grad ut ifra søkergrunnlaget i de omkringliggende grunnskoler. Det sikrer at det opprettholdes et godt videregående skoletilbud i sentrum, randsoner og distrikt. Hvis det skal dimensjoneres etter hvor søkerne har sitt førsteønske, vil det i likhet med fritt skolevalg kunne kreve utbygging for å øke kapasitet på sentrumsskolene.

Fordi det i Kristiansandsregionen er flere skoler med samme utdanningsprogram, vil utfordringsbildet beskrevet for fritt skolevalg også gjelde for Kristiansandsregionen i denne modellen. For å belyse den problemstillingen presenteres modell 2B.

4.3 Modell 2B: Nærskoleprinsipp med videresøk på utdanningsprogram i Kristiansand kommune

Når ungdom søker seg til videregående skole i Agder gjøres dette i et nasjonalt system (VIGO). Søker skal velge minimum tre utdanningsprogram i kombinasjon med skole. Det får det til å fremstå som om ønske om utdanningsprogram og skole er likestilte, men det er de ikke. Retten som ungdommene har ifølge opplæringsloven, er utelukkende knyttet til utdanningsprogrammet. De har rett på ett av sine tre ulike ønsker om utdanningsprogram.

Dagens inntaksmodell, hvor søkerne kan prioritere skole fremfor utdanningsprogram, utfordrer samfunnets behov for å få utdannet de rette elevene til de rette fagene.

Flere fylker har satt opp et system for å videresøke til førsteønske utdanningsprogram på en annen skole innen rimelig avstand før søkerens neste utdanningsprogram vurderes.

Dette forslaget må sees i kombinasjon med nåværende modell. Den vil være et tillegg som kun gjelder Kristiansandsregionen fordi det i denne regionen er flere skoler, innen rimelig reisevei, med like utdanningsprogram. Vi tenker at dette kan sikre at flere søkere kommer inn på sitt førsteønske av utdanningsprogram og det vil sikre en hensiktsmessig oppfylting av planlagte skoleplasser. På den andre siden, vil det redusere friheten til søkeren å velge skole. Flere vil da få tilbud på en skole de ikke har ønsket seg til.

Med denne inntaksmodellen etablerer vi inntak basert på utdanningsprogram i Kristiansand kommune. Det vil si at søker kan prioritere en videregående skole i denne regionen, men i realiteten søkes det på alle videregående skoler i regionen som har det konkrete tilbudet.

Denne modellen vil i høy grad ivareta samfunnet- og arbeidslivets behov. Modellen kan gi utfordringer i forvaltningen, da det ved en slik løsning vil være nødvendig å differensiere på ulike søkers bosted. Det vil i tillegg være en utfordring å formidle et inntakssystem som ikke er likt for alle søkere.

4.3.1 Kommentarer i forhold til dimensjonering

Her foreslås en tilpasning som kan avdempe noen av de utfordringer beskrevet i Kristiansandsregionen. Her forsøker vi å gjøre tiltak via regler i lokal inntaks- og formidlingsforskrift. Det kan vurderes om det å komplisere forskriften er det beste verktøy til å styre i en ønsket retning, eller om dette løses bedre via skolestrukturplan, tilbudsstruktur og dimensjonering.

4.4 Modell 3: Fritt skolevalg med 3 inntaksregioner

En annen tilgang til fritt skolevalg kunne være å ha færre inntaksregioner. Følgende 3 inntaksregioner foreslås i dette alternativet:

- **Region 1 = Kristiansand kommune**
- **Region 2 = Arendal kommune**
- **Region 3 = Alle andre**

Det vil i praksis si at for de fleste elevene vil dagens regler videreføres. Kapasiteten på enkelte skoler i de store bykommunene er i dag svært presset. Elevtallet vil ved de fleste av våre skoler, ifølge prognoser reduseres innen 4-5 år, men i Kristiansand vil det fortsatt være høye elevtall. Denne modellen vil sikre at elevgrunnlaget ikke utvides for byene.

En modell med tre inntaksregioner kan utfordre distriktskolene ved at flere elever søker seg mot andre byskoler enn Arendal og Kristiansand, enn motsatt.

Vi oppnår et friere skolevalg for et fåtall av søkere, men det gir samtidig enda større konsekvenser for søkere med lave inntakspoeng, da de ved denne modellen i høyere grad risikerer å få et tilbud som ikke er innen rimelig reisevei. Dette kan bety at de ikke kan bo hjemme.

Denne modellen vil sikre ungdom i Kristiansand og Arendal et bredere opplæringstilbud i nærhet av eget bosted i motsetning til de utenfor Kristiansand og Arendal. Konsekvensene er at ungdom i region 3 får liten mulighet for plass på en skole i Arendal eller Kristiansand, det vil medføre lengre reisevei til smalere tilbud som kun tilbys på enkelte skoler i egen region. Det er også en forutsetning at søkere må tilbys nærscolepoeng på tvers av regioner, til utdanningsprogram som ikke finnes

AGDER
fylkeskommune

Høringsdokument – utredning av inntaksmodeller til videregående opplæring i Agder

i egen region.

4.4.1 Kommentarer i forhold til dimensjonering

Denne modellen vil inneholde de samme vurderingene for dimensjonering i Kristiansand og Arendal som dagens modell. Forslaget kan medføre at andre sentrumsskoler enn de i Kristiansand og Arendal opplever økt innsøking. Som andre «friere» modeller kan det da vurderes om det skal dimensjoneres etter hvor ungdommen søker, eller hvor vi ønsker at det skal være skoler – og i hvilken grad det skal styres med forskriften eller i andre politiske saker og planer.

AGDER
fylkeskommune

Agder fylkeskommune

Postboks 788, Stoa
NO-4809 Arendal

Besøksadresse Kristiansand:
Tordenskjolds gate 65

Org.nr.: 921 707 134
Bank: 3207.28.74993

Besøksadresse Arendal:
Ragnvald Blakstads vei 1

www.agderfk.no

KOMMUNIKASJON OG INNBYGGERDIALOG
Frivillighet og medvirkning

Kristiansand
kommune

Dato 4. oktober 2024
Saksnr.: 2023027810-153
Saksbehandler Ole Martin Kyllø
Godkjent av

Saksgang
Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget

Møtedato
08.10.2024

Møteplan for 2024/25

Forslag til vedtak

[Ungdommens bystyre har vedtatt møteplan for 2024/25](#)

Sammendrag

Et forslag til møteplan for 2024/25 vil bli lagt fram på møtet.

Vedlegg:

Sak .: Behandling av utvalgssak

Sak 56/24: Godkjenning av innkalling til møtet 08.10.24

Dato 4. oktober 2024
Saksnr.: 2023027810-151
Saksbehandler Ole Martin Kyllø
Godkjent av

Saksgang
Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget

Møtedato
08.10.2024

Godkjenning av innkalling til møtet 08.10.24

Forslag til vedtak

[Innkallingen er godkjent](#)

Sak 57/24: Vurdering av utvidet fritidsklubbtilbud i helgene

Vedlegg

Vedtak OPPV, 15102024, Sak 49/24, Vurdering av utvidet fritidsklubbtilbud i helgene

Vedtak HELSEUTV, 15102024, Sak 56/24, Vurdering av utvidet fritidsklubbtilbud i helgene

Vedtak KULT, 26092024, Sak 67/24, Vurdering av utvidet fritidsklubbtilbud i helgene

Dato 9. september 2024
Saksnr.: 2022038262-26
Saksbehandler Stein Tore Sørthe
Godkjent av Camilla Jarlsby
Camilla Bruno Dunsæd

Saksgang

Kultur- og idrettsutvalget
Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget
Helseutvalget
Oppvekstutvalget
Formannskapet
Bystyret

Møtedato

26.09.2024
08.10.2024
15.10.2024
15.10.2024
23.10.2024
30.10.2024

Vurdering av utvidet fritidsklubbtilbud i helgene

Forslag til vedtak

1. Bystyret er enig i at det ikke skal omdisponeres ressurser fra fritidsklubbtilbudet mandag-fredag for å prøve ut eller etablere et kommunalt fritidsklubbtilbud på lørdager.
2. Eventuell tilførsel av økonomiske ressurser for å prøve ut eller etablere kommunalt fritidsklubbtilbud på lørdager blir vurdert i forbindelse med den årlige rulleringen av økonomiplanen.
3. Dersom økte ressurser blir tilgjengelig, støtter bystyret at fritidsklubb på lørdag bør prøves ut i ett eller to lokalområder i en tidsbegrenset periode, før det eventuelt rulles ut i stor skala på alle 14 lokasjoner. Evaluering av en eventuell utprøving legges fram for kultur- og idrettsutvalget.
4. Temaplanen, vedtatt av bystyret i november 2022, skal være retningsgivende og styrende for driften og utviklingen av det kommunale fritidsklubbtilbudet. I tråd med temaplanen skal ungdomsmedvirkning stå sentralt i utviklingsarbeidet, innenfor de vedtatte økonomiske rammene.

Sammendrag

I møte 29. mai i år ba bystyret om at administrasjonen utarbeidet en sak om utvidet fritidsklubb i helgene. I tillegg til en kostnadsberegning skulle det vurderes mulighet for samarbeid med frivillige. Foreldre og foresatte skulle tas med på råd og det skulle også kostnadsberegnes universell utforming av kommunens bydelshus og aktivitetsklubber.

Fritidsklubbene er den nest største fritidsaktiviteten for ungdom i Norge, etter den organiserte idretten. Undersøkelser peker på en tendens til at unge med relativt få sosioøkonomiske ressurser bruker klubbene mer.

I mai 2021 vedtok daværende kulturutvalg å prioritere utvidelse av fredagstilbudet framfor å starte med fritidsklubb på lørdag. I november 2022 vedtok bystyret en Temaplan som er det viktigste styringsverktøyet for driften og utviklingen av kommunens fritidsklubbtilbud. Den vedtatte temaplanen angir *medvirkning* som det bærende og sentrale elementet i drift og utvikling av fritidsklubbene.

Å utvide fritidsklubbtilbudet ved at frivillige overtar oppgaver fra kommunalt ansatte er ikke i tråd med nasjonal og lokal frivillighetspolitikk. De kommunale fritidsklubbene er en kompetansebedrift hvor kontinuitet, forutsigbarhet og relasjonsbygging står helt sentralt. Dersom frivillige skal overta, kan det medføre en reduksjon av den faglige kvaliteten på tilbudet. Økt samarbeid med frivillige krefter må foregå innenfor noen fastsatte rammer.

Ungdommens bystyre mener at å holde åpent på lørdager ikke må gå på bekostning av åpningstidene i hverdager og fredager. En spørreundersøkelse blant foreldre/foresatte viser omtrent samme holdning. 74 % mener det ikke er behov for lørdagsåpent, eller at det i så fall ikke må gå på bekostning av tilbudet på hverdager og fredagskvelder.

En prøveordning med lørdagsåpen ungdomsklubb i ett lokalområde vil koste fra kr 235 000 til 425 000 per år avhengig av sted, om det skal være åpent på ettermiddag eller kveld og antall timer åpningstid. For begge de to anbefalte klubbene vil en prøveordning koste fra kr 555 000 til 745 000 per år. Et lørdagstilbud for ungdom i regi av alle de kommunale fritidsklubbene i 13-14 lokalområder vil ha en årlig kostnad på minimum 4 millioner kroner.

Med et totalt areal på snaue 6000 m², vil totalkostnaden for å oppgradere alle fritidsklubblokalene til forskriftsmessig universell utforming bli rett i overkant av 27,7 millioner kroner (inkl. mva.).

I en utfordrende økonomisk situasjon er det for Kommunedirektøren viktig at ressursene som kommunen rår over, brukes der hvor lokalsamfunnet kan få størst effekt og nytte av tjenestene som produseres. Dette sikres blant annet med at utviklingen av tilbudene og nødvendige prioriteringer, i all hovedsak er basert på oppdatert kunnskap. Forholdsvis nylig er det innhentet kunnskap som tilsier at administrasjonen, i likhet med ungdommens bystyre, ikke anbefaler å omprioritere fritidsklubb-ressurser fra ukedager til lørdag.

Kommunedirektøren har tillit til kompetansen i kommunens fagmiljø, og at det innenfor vedtatte budsjettrammer foregår et systematisk arbeid med å utvikle tjenestene, både med hensyn til innhold, driftsmodeller, kvalitet og kvantitet. I tråd med vedtatt temaplan skal ungdomsmedvirkning være det sentrale omdreiningspunktet i utviklingsarbeidet.

Vedlegg: ingen

Saksutredning

Bakgrunn for saken

Ved behandlingen av svar på et verbalvedtak om forebyggende ungdomsarbeid i bystyrets møte 29. mai 2024 (sak 67/24), ble det fattet følgende vedtak:

1. Bystyret tar redegjørelsen til orientering.
2. Formannskapet ber administrasjonen, i forkant av høstens budsjettarbeid, om å utarbeide en sak for et utvidet fritidsklubbtilbud i helgene. Saken bør, i tillegg til en kostnadsberegning, inneholde en vurdering av muligheter for et samarbeid med de frivillige organisasjoner i bydelene. Foreldre og foresatte tas med i gruppen som arbeider med mulige utvidelser i fritidsklubbens åpningstider.
3. For at alle barn og ungdom skal kunne benytte seg av tilbudet, må det i kostnadsberegningen også få en oversikt over universell utforming av kommunens bydelshus og aktivitetsklubber.

For å svare på bestillingene i vedtakets punkt 2 og 3, redegjør administrasjonen i denne saksutredningen for de ulike aspektene i denne rekkefølgen:

- Tidligere relevante bystyrevedtak
- Bekrivelse av dagens kommunale fritidsklubbtilbud for ungdom
- Samarbeid med frivillige organisasjoner
- Lokaler for fritidsklubb og universell utforming
- Dialogen med ungdommens bystyre
- Spørreundersøkelse blant foreldre
- Kostnadsberegning – økonomiske konsekvenser

Tidligere relevante bystyrevedtak

Ved rullering av økonomiplanen i desember 2020 utvidet bystyret budsjettammen til Kultur og innbyggerdialog med kr 800 000 til «Utvidet åpningstid fritidsklubbene», og daværende kulturutvalg fikk seg forelagt en sak 5.5.2021 om hvordan denne budsjettøkningen skulle disponeres.

Flertallspartiernes budsjettdokument inneholdt ikke noen nærmere begrunnelse, beskrivelse eller føringer, men det var gitt muntlige signaler fra talerstolen i bystyrets budsjettdebatt. Kulturdirektøren la derfor til grunn at midlene skulle benyttes til et utvidet helgetilbud i fritidsklubbene.

Som en del av utredningsarbeidet våren 2021 ble det avholdt møte med ungdommens bystyre, fagavdelingen leverte sine vurderinger og konsulentfirmaet PwC gjennomførte en større spørreundersøkelse med 726 respondenter fra ungdomsskolene. Både ungdommene selv (brukere og ikke-brukere) og fagmiljøet mente da tydelig at oftere tilbud på fredager var viktigere enn å starte opp med tilbud på lørdager.

Kulturdirektøren fremmet derfor forslag om å bruke pengene på å styrke fritidsklubbens tilbud på fredager, og samtidig utjevne noen av de geografiske forskjellene som var med hensyn til fredagstilbud. Kulturutvalget vedtok enstemmig dette forslaget. Resultatet er at siden september 2021 har halvparten av de 14 ungdomsklubbene hatt tilbud hver fredag, mens den andre halvparten har hatt annenhver fredag.

Temaplan 2023-2028

Bystyret vedtok i november 2022 *Temaplan for fritidsklubber, tilrettelagte gruppetilbud og ferietilbud 2023-2028*. Ved siden av de økonomiske rammevilkårene, er temaplanen det viktigste styringsverktøyet for driften og utviklingen av kommunens fritidsklubbtilbud.

Siden planen ble vedtatt har det i fagetaten vært jobbet systematisk med å innarbeide planens prinsipper, retningsangivelser og tiltak, som grunnlag for driften og ikke minst den videre utviklingen av det kommunale fritidsklubbtilbudet i Kristiansand.

Beskrivelse av dagens kommunale fritidsklubbtilbud for ungdom

Kjært barn har mange navn, og den landsomfattende interesseorganisasjonen *Ungdom og Fritid* sier på sine hjemmesider at de bruker «fritidsklubb» som samlebetegnelse for «ungdomsklubb, kulturhus for ungdom, fritidssenter, aktivitetshus m.m.». En annen samlebetegnelse som brukes er «åpne møteplasser for ungdom». Følgende verdier ligger til grunn for arbeidet med å utvikle fritidsklubbtilbudet:

- Demokrati og medvirkning
- Åpen og inkluderende
- Kvalitet og troverdighet
- Tverrfaglighet og samarbeid

Fritidsklubbene i Norge feiret i fjor 70-årsjubileum, og Kristiansand har hatt kommunale fritidsklubber siden begynnelsen av 1970-tallet. I Stortingsmelding 18 (2020-2021) om barne- og ungdomskultur står det blant annet følgende:

«Det er Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) som har det statlege ansvaret for fritidsklubbene i Noreg. Tal frå Bufdir i 2018 viser at det var 672 kommunale fritidsklubbar i landet. **Fritidsklubbene er den nest største fritidsaktiviteten for ungdom etter den organiserte idretten.** Om lag 100 000 barn og unge deltek i dag på ulike typar fritidsklubbar. Barn og unge som tek i bruk tilbodet, utgjør 31 prosent av ungdomsskoleelevane og 15 prosent av elevane i vidaregåande opplæring. Trass i at det ikkje er lovpålagt, driv likevel nesten 80 prosent av kommunar ein eller fleire opne møteplassar for ungdom. Undersøkingar peiker på ein tendens til at **unge med relativt få sosioøkonomiske ressursar bruker klubbene meir.**» (side 45, vår uthev.)

I tillegg til 14 juniorklubber for elever fra 5.-7. trinn, har Kristiansand kommune våren 2024 fritidsklubbtilbud til ungdom i alderen 13-18 år i 14 lokalområder: Søgne, Nodeland, Flekkerøy, Voie, Midtre Vågsbygd (kun tirsdager), Slettheia, Tinnheia, Suldalen, Torridal, Lund, Justvik, Randesund, Hånes og Tveit. Alle de etablerte klubbene har åpningstider to til tre ganger i uka, og samtlige ungdomsklubber har åpent minst annenhver fredag, hvorav fem har åpent hver fredag.

I forbindelse med utarbeidelse av Temaplanen ble det gjennomført et omfattende medvirkningsarbeid, og gjennom innspill- og dialogmøter ble det pekt på lokalområder som manglet møteplass/fritidsklubb. Et sentralt tiltak i planen lyder derfor:

Utrede behov for møteplasser/fritidsklubber i områder der det mangler i dag.
(Eksterne og interne innspill: Midtre Vågsbygd, Ytre Randesund, Finsland, Grim og Lund nord)

I 2023 har kommunen støttet opp om et initiativ til å starte en foreldredrevet møteplass for ungdom på Tømmerstø grendehus i Ytre Randesund. Det er gitt faglig råd og veiledning fra Fritidsenheten og økonomisk støtte fra bydelsfondet som forvaltes av

Parkvesenet. Tømmerstø grendehus eies av kommunen, men driftes av den lokale velforeningen.

Fritidsenheten har i 2023 særlig arbeidet med situasjonen i Midtre Vågsbygd, og sist høst startet det opp et forsøksprosjekt med ungdomsklubb i lokalene til Karuss skole, rett etter skoletid hver tirsdag. Dette tilbudet har foreløpig bare en midlertidig finansiering, men det er funnet rom for å videreføre tilbudet også for høsten 2024.

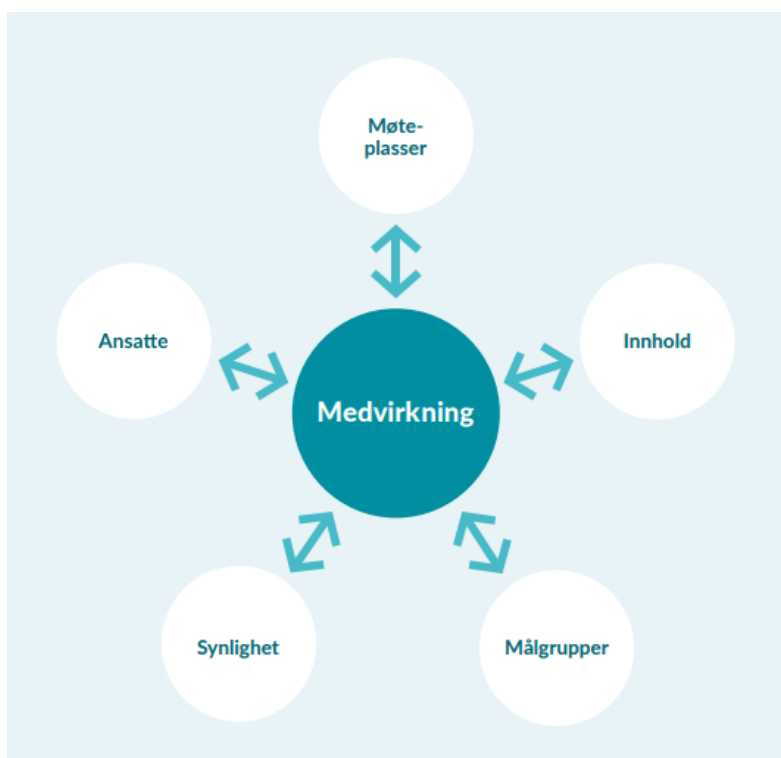
I tillegg til de kommunale fritidsklubbene er det flere andre som har åpne møteplasser for ungdom i bydelene. En lang rekke menigheter har et omfattende ungdomsarbeid, og flere idrettslag bruker egne anlegg/klubbhus også som en møteplass for barn og unge som ikke nødvendigvis er medlem eller driver med organisert idrettsaktivitet.

I Kvadraturen (sentrum) er det flere ideelle organisasjoner som har (eller har hatt) minst ukentlig møteplass-tilbud for ungdom på ettermiddags-/kveldstid; Røde Kors, Blå Kors, Kirkens Ungdomsprosjekt, Kirkens Bymisjon og FIDA (Forum for integrering og dialog Agder).

Innholdet i de kommunale ungdomsklubbene

Fritidsklubbene skal være åpne møteplasser der barn og ungdom skal kunne komme som de er, og få lov til å delta i relevante kultur- og fritidsaktiviteter som gaming, e-sport, musikkproduksjon, spille i band, dans, matlaging, kreative håndverk, bordtennis, biljard, eller bare henge med venner.

Den vedtatte temaplanen angir *medvirkning* som det bærende og sentrale elementet i klubbens drift. De unges medvirkning skal prege møteplassen, innholdet i klubbene og skal være tilpasset målgruppens alder og deres behov. Ungdommer som ønsker å involvere seg i avgjørelser, oppgaver og planlegging av arrangementer og drift i fritidsklubbene, skal få mulighet til det. Deres involvering bidrar til at det blir et innhold som er relevant for målgruppen. Medvirkningens sentrale plass i fritidsklubbene blir i temaplanen illustrert med følgende figur:

Medvirkning er et krevende arbeid, og for å kunne utøve det på en god måte er det ansatte med variert og god kompetanse som jobber fast i sine klubber, og møter deltakerne uke etter uke. Dette er en forutsetning for å kunne arbeide systematisk og metodisk. Medvirkning som metode er godt forankret både i barnekonvensjonens §12 og §31, men ikke minst gjennom den nasjonale organisasjonen Ungdom og Fritid, som alle kommunens fritidsklubber er medlem av. Organisasjonens visjon er: «Alle barn og unge skal ha en fritidsklubb med kompetente voksne i sitt nærmiljø der medvirkning, mestring og relasjonsbygging er sentrale virkemidler.»

I tillegg til medvirkning er *relasjonsbygging* et sentralt verktøy i arbeidet i fritidsklubb, først og fremst til, men også mellom deltakerne. Samtidig er gode relasjoner til skole, andre samarbeidspartnere, og øvrige relevante aktører i bydelene svært viktige. Disse relasjonene blir ivarettatt gjennom organiseringen og driften av fritidsklubbene. Det kommunale fritidsklubbtilbudet i Kristiansand er av høy kvalitet fordi det er en organisering og driftsmodell som legger til rette for høy grad av profesjonalitet.

Fritidsledere i 100% stilling med krav om 3-årig relevant høyskoleutdannelse er ansvarlige for daglig drift, relasjoner i bydelene, kontakt med fagmiljøet i enheten, direkte kontakt med målgruppen i fritidsklubben og på skolene samt fagledelse av dyktige deltidsansatte på fritidsklubbene. Kontakten med skolene, politi, avdeling for nærmiljø og forebygging og andre relevante aktører, bidrar også til at møteplassene blir en trygg arena for deltakerne.

Driftsmodellen sikrer at fritidsklubbene kan tilpasse seg deltakernes behov. Det kan for eksempel være forskjell på hva ungdommene i Søgne ønsker i sin fritidsklubb, og hva de på Lund ønsker seg. Med en fritidsleder som er tett på, og at enheten har mulighet til å rekruttere fast personale med relevant kompetanse og erfaring, sørger for at behovene til deltakerne blir ivarettatt på en god måte. Det er en målsetting at fritidsklubbene i Kristiansand skal etterleve Ungdom og Fritids «Kvalitetskriterier for fritidsklubber og åpne møteplasser for ungdom». Her står det blant annet at «Kompetente fritidsklubbansatte er en forutsetning for god kvalitet i fritidsklubben».

Fritidsklubbene er altså kompetansebedrifter som, i tillegg til å skape et godt kvalitetsmessig innhold til innbyggerne i målgruppen, utdanner barne- og ungdomsarbeidere som går i lære i klubbene, har studenter innen både sosialt arbeid og pedagogikk som får praksis i fritidsklubber, og kompetanseheving for egne ansatte. Metodebruken, organiseringen og den mangfoldige kompetansen gjør at fritidsklubbene er tett på utviklingstrekkene i ungdomskulturen. Man har for eksempel i 20 år arrangert LAN (dataparty) for mange hundre deltakere i året, og har i 15 år gitt mulighet til moderne musikkproduksjon i lydstudio (på laptop) i tillegg til tradisjonell bandøving.

Samarbeid med frivillige organisasjoner

I denne sammenhengen legges det til grunn at «frivilligheten» omfatter både lag og foreninger som baserer seg på frivillig innsats i tjenesteytelsen, og privatpersoner/ad-hoc-organisasjoner som ønsker å bidra uten lønn eller noen annen form for økonomisk vederlag.

Å *utvide* fritidsklubbtilbudet i samarbeid med frivilligheten, kan forstås på flere måter: Utvide til flere lokasjoner, utvide åpningstidene på dagens tilbud, opprette nye tilbud på dagens lokasjoner eller utvide med flere aktiviteter/arrangementer på klubbene.

Det eksisterer i dag flere ulike samarbeidsrelasjoner mellom frivillighet av ulik karakter og de kommunale fritidsklubbene. Slike samarbeid kan gjøre tilbudene mindre stabile og

uforutsigbare. En oppsummering av fritidsklubbenes samarbeid med frivillige høsten 2023, ga følgende øyeblikksbilde:

- E-sport-prosjekt sammen med Just IL.
- Bydelskafé sammen med Justvik kirke og Just IL hver måned.
- Loppemarked og julemarked sammen med kirke, idrettslag, speidere, Justvik Vel og enkeltstående frivillige.
- Lund: Årlig arrangement for mellomtrinnet, sammen med alle menighetene på Lund.
- Bidrar i SOL (Sammen om Lund) der flere frivillige lag og foreninger samles.
- LEGO-klubb i Suldalen
- Frivillige foreldre som bidrar på klubben i Suldalen gjennom FAU
- Samarbeid med Søgne Ungdomslag og Søgne Menighet
- I høstferien 2023 var det samarbeid med Søgne Klatreklubb, Søgne Danseklubb og Søgne Turnforening

Et viktig bidrag til å stimulere frivilligheten er at Fritidsenhetens hus (bydelshus, grendehus, fritidssentre) i nærmiljøet, er tilgjengelige for frivillige lag og foreninger vederlagsfritt til deres ordinære aktiviteter. Enhetens ansatte deler også gjerne sin kompetanse og erfaring med både store aktører som Blå kors, Røde kors, Kudos, og mindre aktører som foreldregrupper eller lokale organisasjoner som ønsker å starte noe for sine barn/ungdommer i lokalmiljøet.

Å utvide fritidsklubbtilbudet ved at frivillige overtar oppgaver fra kommunalt ansatte, er en teoretisk mulighet. De ansatte kunne da brukt sin tid fordelt på flere lokasjoner, og det kunne vært allokert ressurser til å starte kommunal fritidsklubb i bydeler som ikke har dette i dag. En slik tilnærming er imidlertid ikke i tråd med nasjonal eller lokal frivillighetspolitikk. I kommunens egen Temaplan frivillighet 2022-2026 står det for eksempel: «For kommunen sin del er det viktig at ønsket om økt samhandling ikke må være et middel for å spare inn på offentlige budsjettposter. Det vil føre til mindre bærekraftige løsninger på sikt og potensielt en mistillit mot kommunen.»

Organisasjonen Frivillighet Norge har formulert «De ti frivillighetspolitiske bud» hvor det i forklaringen til det tredje budet heter at «Frivillige er frie og villige til å gjøre det de vil. Det må de få lov til å være, ellers dør frivilligheten ut.» Dette matcher dårlig med en kompetansebedrift hvor kontinuitet, forutsigbarhet og relasjonsbygging står helt sentralt. Dersom frivillige erstatter kommunalt ansatte, kan det medføre en reduksjon av den faglige kvaliteten på tilbudet. Det kan ikke stilles de samme krav og forventninger til frivillige som til kommunalt ansatte. Dessuten vil rekruttering og koordinering av et stort antall frivillige også ta tid og oppmerksomhet bort fra det sentrale medvirknings- og relasjonsarbeid som fritidslederne har som en kjerneoppgave, samtidig som kommunen kan komme i et uønsket konkurranse-forhold til de etablerte frivillige organisasjonene.

Dette betyr ikke at det kommunale fagmiljøet er avvisende til økt samarbeid med frivillige krefter, men ser for seg at dette utvikles innenfor noen fastsatte rammer. Det vil først og fremst være nye muligheter ved:

- At frivillighet styrker grunnbemanningen. Frivillige i klubbene som kan levere politiattest, forplikter seg til avtaler, deltar i opplæring, har et avklart verdisyn som korresponderer med tilbudenes verdier om rusfrihet, politisk og religiøs nøytralitet i utførsel av arbeidet og faglighet i møte med målgruppen.
- Samarbeid med organisasjoner som allerede har en profesjonalitet og faglighet, og et verdisyn som korresponderer med kommunens politiske og religiøse nøytralitet.

- At frivilligheten tilbyr nye, flere, ytterligere aktiviteter i fritidsklubben. Hvis noen har en kompetanse, et overskudd, eller en motivasjon for å bidra med en aktivitet på frivillig basis, skal klubbene kunne legge til rette for dette. Det fordrer at tilbudet blir tilgjengelig for alle som ønsker å delta, så lenge de er i målgruppen. Kvalitetssikret både med politiattest og oppfølging fra fritidsleder.
- At foreldre deltar som frivillige på våre aktiviteter gjennom skolens FAU.
- Samarbeid med organisasjoner om større arrangementer, så lenge de er åpne for alle i målgruppen, og har et livssynsnøytralt og politisk nøytralt innhold.

Den faglige vurderingen er helt klart at samarbeid av denne typen er enklere å få til og egner seg best på den yngste målgruppen; juniorklubbene for barn på 5.-7. trinn. På ungdomsklubbene vil det være større krav til faglighet og kontinuitet i den viktige relasjonsbyggingen. Det vil i tillegg være ulike forutsetninger i de ulike bydelene. Fritidsklubbene er sterkt orientert mot lokalmiljøet og ressursene som finnes der. Det vil derfor ikke være hensiktsmessig å se for seg modeller for samarbeid som skal være lik over hele kommunen.

Økt samhandling med frivillig sektor bør også ha fokus på hvordan den kommunale Fritidsenheten kan være en ressurs og støttespiller for ungdomsaktiviteter i regi av frivillige. Et godt eksempel er hvordan foreldre i Ytre Randesund har startet en foreldredreven fritidsklubb i Tømmerstø grendehus med økonomisk støtte fra bydelsfondet og faglig veiledning fra fagmiljøet i Fritidsenhetens avdeling for fritidsklubber. Den typen dialog, rådgivning, veiledning og kompetansedeling foregår det allerede en god del av, og dette er arbeid som kan utvides på flere måter, for eksempel:

- Arrangere bydelsmøter for alle relevante aktører i et nærmiljø, for erfaringsutveksling, eller å sammen sette fokus på utfordringer i lokalmiljøet.
- Være base for foreldre som er «trygghetsvakter» i nærmiljøet i samarbeid med FAU og avdeling for oppvekstmiljø og forebyggende tjenester.
- Leie ut deltidsansatte fra kommunale fritidsklubber til organisasjoner for overføring av kompetanse til andre som jobber med målgruppen.

Lokaler for fritidsklubb og universell utforming

For en generell vurdering av universell utforming – forskrifter, status for kommunale bygg, kostnader og etterslep – vises det til besvarelsen på verbalvedtak fra bystyret, som ble behandlet i nærings- og eierskapsutvalget 16. mai 2023 (sak 23/23).

Kristiansand kommune driver fritidsklubb for ungdom i fem skolebygg – Lindebøskauen, Tangvall, Torridal, Krossen og Hånes avd. Brattbakken. Det midlertidige tilbudet på Karuss skole er ikke tatt med i denne sammenhengen. I tillegg er det klubbvirksomhet i følgende «egne» bygg:

- Justvik bydelshus
- Våningshuset på Roligheden gård
- Noden fritidssenter
- Randesund bydelshus
- Slettheia grendehus
- Tinnheia fritidssenter
- Herredshuset i Tveit
- Voie grendehus

Det var Teknisk forskrift fra 2010 (TEK 10) som først stilte krav om universell utforming av nybygg. Alle nybygg etter 2010 er universelt utformet. Bortsett fra skole- og idrettssenteret på Tangvall er alle fritidsklubblokalene bygd før 2010. Det har vært foretatt ombygginger på Krossen skole til dette formålet. De øvrige 11 byggene/lokalene utgjør snaue 6000 kvadratmeter.

I 2019 ble det gjennomført egne rapporter og kostnadsestimater for universell utforming av tre bygg: Herredshuset i Tveit, Randesund bydelshus og Voie grendehus. Basert på en gjennomsnittlig kvadratmeterpris fra disse utredningene, påplussert prisstigning, prosjektledelse og avsetning til uforutsette utgifter, har den kommunale Bygg- og eiendomsforvaltningen anslått at det i dag vil koste kr 4650 (inkl. mva.) per kvadratmeter for å oppgradere byggene til forskriftsmessig universell utforming.

Med et totalt areal på snaue 6000 m², vil totalkostnaden for å oppgradere alle fritidsklubblokalene bli rett i overkant av 27,7 millioner kroner. Det er ikke avsatt investeringsmidler til dette formålet i gjeldende økonomiplan.

Dialogen med ungdommens bystyre

Avdelingsleder fritidsklubber var i møte med arbeidsutvalget til ungdommens bystyre 12.3.2024, og har levert følgende referat fra samtalen:

På spørsmål om hvorvidt det er behov for lørdagsåpen fritidsklubb svarer representantene at de tror det er behov for det, og at det nok er tenkt som kriminalitetsforebyggende tiltak fra politikernes side. Det nevnes at det oppleves som om ungdom ønsker å være i byen, og ikke i bydelene. Samtidig påpeker ett av medlemmene i arbeidsutvalget at en vil kunne oppnå forebygging på lang sikt ved å legge til rette for lørdagsåpen fritidsklubb nettopp i bydelene. Ungdommens bystyre vil derfor satse på møteplasser i bydelene, og det er derfor viktig å støtte fritidsklubbene med tilbud der.

Medlemmene er positive til lørdagsåpent, og ønsker generelt mer åpningstid i fritidsklubbene. Sitat: «Det bør puttes mer penger i fritidsklubber. Når politikerne ønsker ungdom bort fra sentrum, bør de legge inn midler i tilbud som når målgruppen. Spesielt i vinterhalvåret». Det legges også vekt på de voksne ansatte, og at det er viktig med kvalitet, som henger direkte sammen med bemanning.

Det er enighet blant medlemmene om at å holde åpent på lørdager ikke kan gå på bekostning av åpent hverdager og fredager, slik som åpningstiden er nå. Et alternativ som løftes er mulighet for å ha senere oppe på fredager.

På mer konkrete spørsmål knyttet til en eventuell åpningstid er det ønske om å ha åpent sent. 19.00-24.00 vil bety at de som er på klubben «ikke rekker» å dra til byen, og samtidig at siste buss hjem kan bli en vane. Det kan bidra til at foreldre føler seg trygge, selv når ungdommene er sent ute.

På spørsmål om hva innholdet i en «lørdagsklubb» bør være, er det ganske tydelig at en møteplass, som er et sted å bare være og henge, er viktig. Det bør være aktiviteter en kan delta i, hvis en vil, men det aller viktigste er plassen å henge. Kulturaktiviteter som lydstudio og gaming må komme i tillegg, og ikke være hovedaktivitet. Samtidig pekes det på at større arrangementer som «rave» og «LAN» er gode helgeaktiviteter.

Det aller viktigste er at klubbene er ungdomsstyrte. At det er reell mulighet for deltakerne å medvirke.

Oppsummering

Representantene er positive til lørdagsåpne fritidsklubber, så lenge det ikke går ut over driften i ukedager og på fredager. Det bør satses på fritidsklubber generelt. Aller viktigst er det å ha en trygg plass å henge, med gode voksne ansatte som ivaretar god kvalitet i tilbudene. Videre har Ungdommens bystyre en satsing «Et sted å være», og det er naturlig at Fritidsenheten og Ungdommens bystyre har videre dialog knyttet til dette.

Spørreundersøkelse blant foreldre

Ungdomsklubbene er «foreldrefri»-sone. Foreldrene har ingen rolle i driften av klubben, og det foreligger ingen registrering av hvem som er brukernes foreldre/foresatte, bortsett fra når det gjennomføres arrangementer der det kreves særskilt tillatelse fra foresatte. Det kan være LAN-party som pågår en hel helg, med overnatting på klubben, eller turer av ymse slag i regi av fritidsklubben eller Fritidsenheten.

Fritidslederens relasjonsbygging til de voksne i bydelen skjer primært gjennom besøk i Foreldrenes arbeidsutvalg (FAU) ved ungdomsskolene. Å trekke inn foreldrene i vurderingene for denne saken, slik som bystyret har bedt om, har imidlertid bydd på problemer. FAUene er nemlig ikke fullt operative eller konstituert på nytt i den perioden som bystyret har gitt administrasjonen til rådighet – ultimo mai til primo september.

Den eneste mulighet for å hente inn foreldrenes synspunkter i det aktuelle tidsrommet, ble å sende ut en spørreundersøkelse via e-post. Ettersom fritidsklubbene ikke har adresser til brukernes foresatte, ble spørsmål om fritidsklubb på lørdag lagt til som et ekstraspørsmål i en undersøkelse som evaluerte kommunens ferietilbud sommeren 2024. På grunn av laber respons ble det underveis også sendt ut spørsmål om lørdagsåpen fritidsklubb til foresatte som har hatt deltaker påmeldt til vinterferietilbudet i år.

Totalt 428 er blitt kontaktet via epost. Mulige feilkilder er at det kan være ungdommer blant epostadressene, da det av og til er deltaker som er ført opp som bestillingskontakt i skjema ved påmelding til ferietilbud. Det kan også være duplikater da noen kan ha meldt sine deltakere på flere tilbud. Av totalt 428 mulige respondenter har det kun kommet inn 54 svar. En svarprosent på 12-13 % gjør at man ikke kan være helt trygg på at dette er et representativt utvalg, og bør derfor være forsiktige med å trekke for bastante konklusjoner basert på svarene.

Av de 54 respondentene, mener 36 at det er behov for lørdagsåpen fritidsklubb, mens 18 mener det ikke er behov. De 18 som mente det ikke var behov, fikk ikke flere spørsmål.

De 36 som mente det er behov for lørdagsåpen fritidsklubb, fikk tre oppfølgingsspørsmål:

1. *Hvis du må velge: Hvilken helgedag er det viktigst at fritidsklubben er åpen?* Her er det 20 som har svart lørdag, mens 16 har svart fredag.
2. *Mener du det bør prioriteres lørdagsåpne fritidsklubber, hvis det går på bekostning av åpning i ukedager og fredagskvelder?* Her er det 22 som svarte «nei», mens 14 svarte «ja».
3. *Vil din ungdom benytte seg av lørdagsåpen fritidsklubb?* 28 svarte «ja» og åtte svarte «nei».

Hvis man legger sammen antallet som sa nei i utgangspunktet, med de som sier nei dersom det vil gå på bekostning av annen åpningstid, mener 74 % at det ikke bør omprioriteres ressurser til en satsing på lørdagsåpen fritidsklubb. Synspunktene som er hentet inn fra foreldre/foresatte samsvarer i stor grad med det som er uttrykt fra ungdommens bystyre: Gjerne lørdagsåpent, men da må det komme i tillegg til dagens tilbud.

Kostnadsberegning – økonomiske konsekvenser

I tabellen nedenfor er det satt opp utgiftene for ulike eksempler på at man åpner Tinnheia og Slettheia fritidsklubb for drift på lørdager i hele klubbenes driftsår (33 uker). Brutto timepris for én ansatt er kr 360 + et helgetillegg på kr 70. På Tinnheia er det beregnet 3 ansatte, mens det på Slettheia erfaringsmessig vil være behov for 4 ansatte.

Lørdagsåpen fritidsklubb	Åpningstid	Personal-kostnader	Mat og andre driftsutgifter	Tap av leieinntekter	Sum årlige utgifter
Tinnheia 3 ansatte	Ettermiddag, 5 timer – kl. 12-17	215 000	10 000	10 000	235 000
	Kveld, 5 timer – kl. 19-24	215 000	10 000	10 000	235 000
	Ettermiddag/kveld, 7 timer – kl. 17-24	300 000	10 000	10 000	320 000
Slettheia 4 ansatte	Ettermiddag, 5 timer – kl. 12-17	285 000	15 000	10 000	310 000
	Kveld, 5 timer – kl. 19-24	285 000	15 000	10 000	310 000
	Ettermiddag/kveld, 7 timer – kl. 17-24	400 000	15 000	10 000	425 000

En prøveordning i ett lokalområde vil koste fra kr 235 000 til 425 000 per år avhengig av om det skal være åpent på ettermiddag eller kveld, og antall timer åpningstid. For begge de to anbefalte klubbene vil en prøveordning koste fra kr 555 000 til 745 000 per år.

Et lørdagstilbud for ungdom i regi av alle de kommunale fritidsklubbene i 13-14 lokalområder vil ha en årlig kostnad på minimum 4 millioner kroner.

Vurdering

Innenfor budsjetttrammene i vedtatt økonomiplan er det ikke mulig å starte opp lørdagsåpne fritidsklubber uten samtidig å legge ned tilbud på ukedager og/eller fredager. Både Ungdommens bystyre og fagavdelingen advarer mot dette. Innarbeidede åpningstider som er godt forankret i lokalmiljøet, gir en forutsigbarhet som er viktig for at ungdommene skal bruke tilbudene. Besøktallene på fritidsklubb for ungdom kan naturlig nok variere over tid og mellom de ulike lokalområdene, men et fast, forutsigbart tilbud vurderes til å være nødvendig for å kunne bygge attraktivitet i ungdomsmiljøene.

Med bakgrunn i den store spørreundersøkelsen fra 2021, og den utstrakte medvirkningen i utarbeidelsen av temaplanen, er det også et åpent spørsmål om ungdom faktisk etterspør lørdagsåpne fritidsklubber i særlig stor grad. I tillegg til å være den åpne møteplassen i nærmiljøet, gjennomfører også fritidsklubbene større arrangementer med ujevne mellomrom. Det kan være rave, LAN, konserter eller andre typer ungdomsarrangementer. Budsjettene til å ha slike store arrangementer utover vanlig

klubbdrift, er svært begrenset, og både Ungdommens bystyre og klubbungdommene gir uttrykk for at det heller burde være slike tilbud oftere i bydelene.

Temaplanen som bystyret nylig vedtok har vært et etterlengtet styringsdokument for dette fagfeltet, og den inneholder konkrete, prioriterte tiltak for kommende femårsperiode. Lørdagsåpne fritidsklubber er ikke nevnt i temaplanen, og har derfor ikke vært et tema i den pågående prosessen med å få alle ansatte til å ta eierskap til planens og bystyrets prioriteringer. Det er staket ut en kurs, men det skal jobbes godt for å få vind i seilene. I denne sammenhengen vil nye tiltak, forslag og ideer som skal vurderes og utredes, virke begrensende på styringsfarten.

Det bør også nevnes at bystyret i økonomiplanen har vedtatt betydelige innsparingskrav som også rammer Fritidsenheten. Deler av innsparingene skal tas ved å øke inntektene på utleie av bydelshus og fritidssentre. Lørdag er blant de mest populære dagene for privat leie av slike lokaler. Det betyr at det også kan bli et inntektstap dersom husene skal brukes til egen drift på lørdager. Dersom det skal gjøres et forsøk med lørdagsåpne fritidsklubber, bør det i første omgang begrenses til én eller to klubber for å få sjekket ut hvordan tilbudet blir mottatt. Slettheia og Tinnheia peker seg da ut som naturlige lokalområder for en slik tidsavgrenset prøveordning.

Konklusjon

I en utfordrende økonomisk situasjon er det for Kommunedirektøren viktig at ressursene som kommunen rår over, brukes der hvor lokalsamfunnet kan få størst effekt og nytte av tjenestetilbudet. Dette sikres blant annet med at utviklingen av tilbudene og nødvendige prioriteringer, i all hovedsak er basert på oppdatert kunnskap. Forholdsvis nylig er det innhentet kunnskap som tilsier at administrasjonen, i likhet med ungdommens bystyre, ikke anbefaler å omprioritere fritidsklubb-ressurser fra ukedager til lørdag.

Ungdommers behov, preferanser og interesser er på ingen måte en statisk størrelse, og det er absolutt mulig å gjennomføre én eller flere prøveordninger med lørdagstilbud dersom fagavdelingen får tilført de nødvendige ressursene. Medvirkningsprinsippet som er helt sentralt i temaplanen bør imidlertid fortsatt gjelde. Forut for en eventuell tidsavgrenset prøveordning bør det gjennomføres et grundig arbeid med kartlegginger og tverrfaglige drøftinger, fortrinnsvis i samarbeid med flere ungdomsskoler.

Kommunedirektøren har tillit til kompetansen i kommunens fagmiljø, og at det innenfor vedtatte budsjetterammer foregår et systematisk arbeid med å utvikle tjenestene, både med hensyn til innhold, driftsmodeller, kvalitet og kvantitet. I tråd med vedtatt temaplan skal ungdomsmedvirkning være sentralt i utviklingsarbeidet.

Sak 58/24: Høring Inntaksmodell for videregående skole i Agder

Vedlegg

Høringsdokument - utredning av inntaksmodeller for videregående opplæring i Agder

Dato 4. oktober 2024
Saksnr.: 2023027810-152
Saksbehandler Ole Martin Kyllø
Godkjent av

Saksgang
Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget

Møtedato
08.10.2024

Høring InntaksmodeLL for videregående skole i Agder

Forslag til vedtak

Ungdommens bystyre har vedtatt følgende høringssvar til høringen om
inntaksmodeLL for videregående skole...

Sammendrag

Fylkeskommunen har sendt forslag til inntaksmodeLL for videregående skole ut på høring.

Vedlegg:

Sak 59/24: Møteplan for 2024/25

Dato 4. oktober 2024
Saksnr.: 2023027810-153
Saksbehandler Ole Martin Kyllø
Godkjent av

Saksgang
Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget

Møtedato
08.10.2024

Møteplan for 2024/25

Forslag til vedtak

[Ungdommens bystyre har vedtatt møteplan for 2024/25](#)

Sammendrag

Et forslag til møteplan for 2024/25 vil bli lagt fram på møtet.

Vedlegg:

Sak 60/24: Høringssvar: Fireårig tilbudsstruktur for videregående skoler i Agder – skoleåret 2025/26 – 2027/28

Vedlegg

Vedtak Form, 09102024, Sak 88/24, Høringssvar: Fireårig tilbudsstruktur for videregående skoler i Agder – skoleåret 2025/26 – 2027/28

Vedtak OPPV, 24092024, Sak 45/24, Høringssvar: Fireårig tilbudsstruktur for videregående skoler i Agder – skoleåret 2025/26 – 2027/28

2024015512-1 Høringsdokument – 4-årig tilbudsstruktur for videregående skoler i Agder - skoleå 4021525_1_1

2024015512-1 Oversikt over aktive deltakere VOV - fordelt på fag 4021528_1_1 (1)

2024015512-1 Rapport -Ståstedsanalyse skoler Kristiansandsregionen 2024 4021529_1_1 (1)

2024015512-1 Tabell - Alle tilbud sortert på skole 2025-2026 4-årig plan 4021526_1_1 (1)

2024015512-1 Tabell - Alle tilbud sortert på utdanningsprogram 2025-2026 4-årig plan 4021527_1_1 (1)

2024015512-1 VS_ Høring_ Fireårig tilbudsstruktur for videregående skoler i Agder 4021524_1_1

Dato 17. september 2024
Saksnr.: 2024022179-1
Saksbehandler Eivind Eikeland
Godkjent av

Saksgang

Ungdommens bystyre - arbeidsutvalget
Oppvekstutvalget
Formannskapet

Møtedato

24.09.2024
24.09.2024
09.10.2024

Høringssvar: Fireårig tilbudsstruktur for videregående skoler i Agder – skoleåret 2025/26 – 2027/28

Forslag til vedtak

Kristiansand kommune støtter fylkesdirektørens forslag til fireårig tilbudsstruktur for videregående skoler i Agder – skoleåret 2025/26 – 2027/28.

Kristiansand kommune støtter forslaget om å flytte påbygg fra sentrumsskolene til Søgne og Vågsbygd vgs, samt forslaget om å styrke det studiespesialiserende tilbudet ved Søgne og Vågsbygd vgs.

Sammendrag

Kommunedirektøren har tillit til at det er gjort en grundig analyse av behov og at utdanningstilbudet er riktig dimensjonert. Agder har stort behov for fagarbeidere, og kommunedirektøren er opptatt av at tilbudsstrukturen tilpasses dette behovet.

Innsøking til Vg1 og elevtall vil nå toppen i skoleåret 2025/26 og de videregående skolene i Kristiansandsregionen vil ha sprengt kapasitet. Etter dette vil elevtallet i Agder synke, med unntak av Kristiansand og delvis Vennesla.

Overgangen til modulbasert opplæring for voksne og ny opplæringslov, vil kunne redusere eller endre kapasitetsbehovet på noen av skolene.

I forslaget til tilbudsstruktur for skoleårene 2025/26 – 2027/28 er det foretatt noen endringer i forhold til skoleåret 2024/25. Kommunedirektørens vurdering er at endringene er nødvendige for å endre søkemønsteret vi ser i Kristiansand i dag, og for å utnytte kapasiteten ved randskolene på en bedre måte enn tidligere.

Kommunedirektøren støtter forslaget om å flytte påbygg ut til randskolene, for å gi plass til at flere i Vg1 får plass på sitt førstevalg.

Kommunedirektøren støtter også forslaget om å styrke de studiespesialiserende tilbudene til randskolene, for å trekke flere elever til Søgne og Vågsbygd videregående skoler.

Vedlegg:

Saksutredning

Bakgrunn for saken

I Fylkeskommunedirektørens forslag til tilbudsstruktur for skoleårene 2025/26 – 2027/28 er det foretatt noen endringer i forhold til skoleåret 2024/25.

I Kristiansandsregionen har vi de fem fylkeskommunale videregående skolene Kristiansand Katedralskole Gimle, Kvadraturen videregående skole, Tangen videregående skole, Søgne videregående skole og Vågsbygd videregående skole. KKG, Kvadraturen og Tangen omtales gjerne som «sentrumsskoler», og har i dag stor tilgang på søkere. Søgne og Vågsbygd har ledig kapasitet og omtales som gjerne som «randskoler». I vår region har vi i tillegg Vennesla videregående skole, og de private skolene Blå Kors videregående skole Øvrebø, Oasen videregående skole og Akademiet videregående skole. Flere av skolene har overlappende tilbud. Mange elever søker seg til sentrumsskolene på bekostning av randskolene. Dette fører til noen uheldige konsekvenser i storregionen Kristiansand, som segregering mellom skoler, at færre Vg1-søkere får innfridd sitt førsteønske og lang reisevei.

Høringsfristen er satt til 3. oktober, men Kristiansand kommune har fått utsatt frist til 11. oktober.

Utredning og konsekvenser

Agder har stort behov for fagarbeidere, både på kort og lang sikt, spesielt innenfor Helse- og oppvekstfag, men også innen Elektro- og datateknologi, Teknologi- og industrifag, Bygg- og anleggsgfag, Restaurant- og matfag, Salg, service og reiseliv, Informasjonsteknologi- og medieproduksjon, og Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign. Kommunedirektøren støtter at tilbudsstrukturen tilpasses dette behovet.

Det forutsettes at fylkeskommunedirektørens forslag til endringer i tilbudsstrukturen er justert etter den forventede utviklingen i elevtallet, arbeidsmarkedet og næringslivets behov, samt etter innspill og samarbeid mellom de videregående skolene og utdanningsavdelingen i fylkeskommunens administrasjon. Innsøking til Vg1 og elevtall vil nå toppen i skoleåret 2025/26 og de videregående skolene i Kristiansandsregionen vil ha sprengt kapasitet. Etter dette vil elevtallet synke i Agder generelt, men lite i Kristiansand og delvis i Vennesla.

Overgangen til modulbasert opplæring for voksne, vil kunne redusere eller endre kapasitetsbehovet på noen av skolene. Ny opplæringslov som trådte i kraft 1. august 2024, vil gi økt kapasitetsbehov. Siden loven gir utvidet rett til videregående opplæring, utvidet rett til omvalg og rett til yrkesfaglig rekvalifisering, vil det antakelig gi størst økning i kapasitetsbehov på yrkesfag.

Det vil være viktig å utnytte de videregående skolene best mulig, for å gi et best mulig tilbud til flest mulig elever. Kommunedirektøren støtter forslaget om å

flytte påbygg ut til randskolene, for å gi plass til at flere i Vg1 får plass på sitt førstevalg. Samtidig er vi bekymret for at dette kan føre til økt frafall på påbygg på grunn av manglende motivasjon. På den andre siden kan det også stimulere til at flere velger å fullføre fagbrevet framfor å ta påbygg.

Kommunedirektøren er positiv til forslaget om å styrke det studiespesialiserende tilbudet ved randskolene, for å trekke flere elever til Søgne og Vågsbygd videregående skoler og utnytte denne kapasiteten bedre.

Kommunedirektøren vurderer at det er fornuftig med en fireårig plan, som revideres årlig, for å sikre kontinuitet og en viss grad av forutsigbarhet. Videre synes det fornuftig å redusere/avvikle planlagte yrkesfagtilbud med påbygg, slik som helse og elektro med studiespesialisering, for å redusere kostnader.

Uttalelse fra rådene

Ungdommens bystyre arbeidsutvalget behandler saken i møte 24.09.2024. Vedtaket vil følge saken til behandling i formannskapet.

Barn og unges interesser

Sju skoler har kommet med innspill til høringen. Skolene melder at det er vanskelig for dem å mene noe om dette, og i store trekk støtter de fylkeskommunedirektøren sitt forslag om tilbudsstruktur, og fordelingen av elevplasser og programområder mellom de videregående skolene.

To av skolene er negative til å flytte påbygg til randskolene, mens fem er positive fordi flere Vg1-elever med dette vil få sitt førstevalg innfridd. Det uttrykkes bekymring for økt frafall på påbygg.

Det uttrykkes stor støtte for å øke tilbudet innen studiespesialisering ved randskolene Vågsbygd og Søgne vgs.

Vurdering

Kommunedirektøren har tillit til at det er gjort en grundig analyse og at utdanningstilbudet er riktig dimensjonert. Fylkeskommunedirektørens forslag til endringer i tilbudsstrukturen er justert etter den forventede utviklingen i elevtallet, arbeidsmarkedet og næringslivets behov, samt etter innspill og samarbeid mellom de videregående skolene og utdanningsavdelingen i fylkeskommunens administrasjon. Det er viktig utnytte kapasiteten til alle de videregående skolene i Kristiansandsregionen, også randskolene, for å gi et tilfredsstillende utbytte og dekke arbeidslivets behov.

Konklusjon (jf. forslag til vedtak)

Kommunedirektøren støtter fylkesdirektørens forslag til fireårig tilbudsstruktur for videregående skoler i Agder – skoleåret 2025/26 – 2027/28.

Kommunedirektøren støtter forslaget om å flytte påbygg fra sentrumsskolene til Søgne og Vågsbygd vgs, samt forslaget om å styrke det studiespesialiserende tilbudet ved Søgne og Vågsbygd vgs.

Sak .: Delegerte saker

Sak .: Meldingssaker

Sak .: Referatsaker